

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24 ללא פרסומות.
 ללא חדשות.
 ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים מגדולי הרבנים

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרב יצחק הוטנר זצ"ל הידוע בשם הפחד יצחק: נולד בוורשה בשנת ה'תרס"ה (1906). למד בצעירותו בישיבת סלובודקה שבעיר קובנה בליטא. כבר שם הוכר כעילוי ונשלח לחזק את הישיבה אשר הוקמה בארץ ישראל בעיר חברון. בעקבות הטבח בחברון ומאורעות תרפ"ט חזר לוורשה, ועבר לזמן קצר ללמוד פילוסופיה באוני' ברלין. בשנת ה'תרצ"ה (1934) חזר לישראל ולאחר שנה נוספת עבר להתגורר בברוקלין שבניו יורק. בשנת ה'תרצ"ח (1938) בהיותו כבן 32 ייסד את ישיבת 'רבנו חיים ברלין'. הוא שילב בישיבה מוטיבים חסידיים וליטאיים, נהג לשלב דרשה לימודית ופילוסופית בטיש חסידי ושירה. בשנת ה'תש"א (1940) הקים ישיבה נוספת לצעירים בוגרי תיכון, אשר הצטרפו אליה מאות תלמידים. הרביץ תורה קרוב ליובל שנים. העמיד דורות של תלמידים. היה להם לאב. נפטר ב-כ' כסליו ה'תשמ"א (1980). חי כ-75 שנים. ציונו בהר הזיתים.

בתו (היחידה): ברוריה. **חתנו:** ר' יהונתן דוד (עומד כיום בראשות ישיבת 'פחד יצחק' שבישראל). **אביו:** ר' חיים יואל. **מספריו:** **פחד יצחק** - סדרת ספרים המשלבת דרוש ורעיונות הגותיים בסגנונו של המהר"ל מפראג **יתורת הנזיר** - על מסכת נזיר **יבלבי משכן אבנה** - שיר

בין העיירות, ברחבי פולין הגדולה, סובב רוכל עני ומוכר מיני סדקיות: חוטים, מחטים, בדים מעטים, מספרים ושאר חפצי תפירה ומיני סדקית הדרושים בכל בית. כל השבוע הסתובב ר' חיים יואל הרוכל בין הכפרים ורק לשבתות חזר הביתה, למשפחתו האהובה. עני ובודד הוא הרוכל. במשך כל השבוע מסתובב הוא בין גויים. בגדיו פשוטים ובלויים, מתפרנס הוא בקושי ובדוחק. אך בשבתות- אין עשיר ומאושר ממנו! ביום שישי בצהריים, כשמגיע הוא הביתה וכסף דל בכיסו, מקבלת אותו אשתו הצדיקה במאור פנים. רצה היא לחנות, קונה בפרוטות שהביא מצרכי מזון בסיסיים ומכינה מהם מעדני מלכים.

ובינתיים, מנקה הרוכל את עצמו מכל הזוהמה, שדבקה בו בזמן שהסתובב בין הגויים, משליך לפינה את שק הרוכלים אשר לו-לפחות ליממה זו, והופך להיות ר' חיים יואל! ואז הוא נוטל בידו הגדולה את ידו של יצחק, בנו היקר והמחונן ויוצא איתו לבית הכנסת, להתכונן לקראת שבת המלכה. הרבה נחת מסב הילד יצחק לאבא. **בדיוק לבן כזה התפלל הרוכל, ורק למענו עמל הוא כל ימות השבוע. בן שלומד תורה בשקידה ובאהבה,** בן שמבין שגם אם אבא אינו יכול ללמוד תורה כל היום, כמו שהוא רוצה בעמקי ליבו- גם שם, בין הכפרים, כשמשנן הוא משניות בעל פה, מתפלל הוא בלבו, כל הזמן שבנו הקטן ילמד בחדר בשקידה. זוהי משאת נפשו, זה מה שממתיק את שעותיו הקשות.

שבת המלכה פרשה את כנפיה. מחלונות הבתים של יהודי הכפר מאירות שלהבות הנרות. תפלה חמה בוקעת מלבו האהוב של הרוכל העני. שבוע שלם לא זכה להתפלל תפילות בציבור. בכפרים הסמוכים גרים יהודים בודדים, אם בכלל, ובמשך השבוע מתפלל הוא תמיד יחיד.

טוב השבוע. תלמד גם בשבילי! הנער יצחק ויוצא לשבוע נוסף של עבודה ועמל. אך לפני הפרדה הוא אומר: **"צדיק שלי, תלמד מסתפקים הם במועט. אמא מכינה בכל יום לבנה אוכל מזין, מדברים מעטים זוזלים שהיא משיגה. יצחק יודע, שאבא עובד קשה מאד כדי לפרנס אותם, ובעיקר- שיהיה להם די כסף לשלם למלמד של החדר, כדי שיוכל ללמוד תורה.**

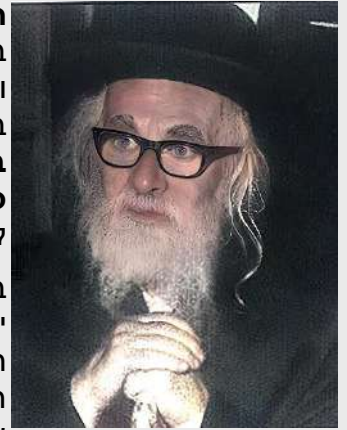
בלילה, כשהנער יצחק הולך לישון, יושבת אמא המסורה לאור מנורת הנפט ומתקנת את בגדיו. עוד מעט מגיע החורף, ואין לו מעיל. **אמא מוציאה סוודר ישן. היא כבר תסתדר בלעדיו. אבל שחם וחלילה שלבנה יצחק לא יהיה קר! אם חלילה יהיה לו קר, הוא לא יוכל, חלילה, ללמוד היטב, ואמא מעדיפה שלה יהיה סוודר פחות מחמם- העיקר שהילד הקטן שלה יצליח ללמוד היטב.**

יום אחד, כשהגיע הנער יצחק בצהריים הביתה מהחדר, ראה על השולחן חבילה פתוחה, וממנה מציץ בגד פרחוני. "מה זה, אמא?" שאל. "היום כשהיית בחדר", סיפרה אמא, "הגיע סטפן, הגוי שגר ברחוב הסמוך. הוא אמר לי, שהוא פגש את אבא באחד הכפרים, ואבא מסר לו חבילה בשבילנו. בחבילה היה **מכתב וגם שמלה חדשה בשבילי!**"

אמא הביטה בבנה ואמרה: "הכול כדאי שתלמד תורה ותהיה תלמיד חכם!". "אמא", שאל הנער, "מתי תחדשי את השמלה החדשה?". "יצחק שלי", שאלה לפתע אמא: "**איזו מסכת אתה לומד עכשיו בחדר?**" - "מסכת בבא קמא", ענה ואינו מבין, מה קשורה המסכת לשמלה החדשה. "ומתי תעשו, בעזרת ה' סיום?", שאלה אמא, "בעזרת ה', בעוד חודש נסיים את המסכת", ענה. "**בעוד חודש, אם ירצה ה', ביום שתעשה סיום מסכת, אני אהיה כל כך שמחה - ואז אני אחדש את השמלה!**" אמרה אמא, כשעיניה נוצצות מאושר.

באותו יום נכסף היא לא תשמח על השמלה היפה, שבעלה שלח לה, אלא יתמלא לבה שמחה עד גדותיו על הבן היקר שלה, שיעשה בעזרת ה' סיום מסכת. ואז, מתוך שמחה של מצווה, תברך "שהחיינו" על השמלה החדשה. היא קיפלה את השמלה, הכניסה אותה לתוך שקית הנייר והניחה אותה בארון למשמרת. ותוך כדי כך התפללה על יצחק שלה, שיהיה תלמיד חכם. היו אלה תפילות, שהתפללה אמא כשבשילה לילד שלה אוכל, כשגזרה את הסוודר שלה ותפרה לו ממנו מעיל. וגם עכשיו, כששמרה את השמלה. אותן תפילות התפלל גם אבא, שהסתובב בין הכפרים להביא לביתו אוכל. אותן תפילות ליוו את הנער כל השנים, עד שהגיע להיות הגאון רבי יצחק הוטנר הפחד יצחק'. בנוסף לתפילות העיד הגאון, כי מעשה אימו השפיע עליו רבות וגרם לו לנצל את זמנו בלימוד התורה הקדושה וזכה להעפיל.

מספרים, כי פעם ראה את הצדיק ר' יצחק הוטנר אחד מרבני הישיבה, כאשר הוא לומד לבדו ומדבר אל עצמו. הלה פנה אל הצדיק והביע את תמיהתו ושאל: "ילמדנו רבנו, מדוע כבוד הרב אינו לומד עם חברותא אלא לבד?". על כך ענה ר' יצחק: "ביקשתי לקבוע חברותא, רק עם מי שאינו מאחר ל'סדר', ואני מצאתי לי ללמוד עם היצר הרע, שכן הוא לעולם לא מגיע באיחור...".

האדמו"ר הרב יוחנן טברסקי מרחמסטריווקא זצ"ל - נולד בחודש אב ה'תר"ס (1900) ברחמסטריווקא (אז האימפריה הרוסית, כיום אוקראינה). כבר בהיותו ילד לא היה מסתובב ומשחק עם בני גילו אלא ישב תדיר ליד הזקנים. בשנת ה'תרע"ט (1919) כשגברו הפרעות ברוסיה בניצחונם של הקומוניסטים ימ"ש ברחו לעיר סמילא, ותלו אותו הרשעים וניצל ברגע האחרון. דבקותו בתורה הקדושה לא ידעה גבולות ויצא שמו לתהילה כבחור ת"ח פלאי. לאחר כחצי שנה עברו משפחתו לעיר ניקולייב וגרו שם כשש שנים, שם עסק רבות למען תלמודי התורה במחתרת ופעמים רבות נתפס וניצל בנס.

בשנת ה'תרפ"ו (1925) עלתה משפחתו, בראשות הסב האדמו"ר רבי מנחם נחום, לארץ ישראל. כאשר השתטח הסבא עם רבינו בקברי רשב"י הקדוש, הם לנו אצל רבה של טבריה הגאון ר' משה קלירס. הלה ביקש מרבינו שיבוא אליו כדי שיתן לו סמיכה וימסור בידו את רבנות העיר טבריה והעיד שראה על מצחו את האותיות ש-ד-י. אולם אימו לא רצתה שישמש ברבנות. בתחילה השתקעו בשכונת מוסררה ובהמשך עברו לרח' שפת אמת. למד בישיבת 'שפת אמת' של חסידות גור.

בשנת י"ג תמוז ה'תש"י (1950), לאחר פטירת אביו, ביקשו שימלא את מקום אביו. בתחילה מפאת שפלותו סירב ולאחר מכו הסכים והיה האדמו"ר הרביעי בשושלת. פתח את ישיבת 'מאור עיניים' לזכרו של אבי השושלת רבי מנחם נחום מצ'רנוביל. לאחר שחרור הכולת המערבי נהג לפקוד אותו הרבה. נהג בפשטות ובמאור פנים עם תלמידיו. בתקופתו החלה להיווצר חצר בחסידות רחמסטריווקא. בעל רוח-הקודש. היה ידוע בכוחו בשינוי שמות החולים. שקדן מופלא. ענוותן. רבים פנו אליו ונושעו. נודע בתפילותיו המעוררות. נפטר ב-כ' כסליו ה'תשמ"ב (1981). חי כ-81 שנים. ציונו באוהל אדמו"רי רחמסטריווקא בהר-הזיתים בירושלים. ילדיו ר' ישראל מרדכי ור' חי יצחק ממלאי מקומו כאדמו"רים.

אביו: האדמו"ר ר' דוד. **אימו:** מרת שפרה (בת ר' אברהם יהושע העשיל טברסקי). **אשתו:** מרת אסתר רבקה (בת גבאי הצדקה ר' נחמן יוסף וילהלם). **מרבותיו:** אביו, האדמו"ר ר' דוד. **חברותו:** הגאונים ר' שמשון אהרן פולונסקי (הרב מטפליק), ר' שלום מלמד מאומן. **ילדיו:** האדמו"ר ר' ישראל מרדכי (ממלא מקום אביו בישראל), האדמו"ר ר' חי יצחק (בורו-פארק), ר' חיים משה, ר' זאב (ראש ישיבת 'מאור עיניים'), ר' מנחם נחום (מנהל ישיבת 'מאור עיניים'), ר' יהושע העשיל, ר' אברהם דב, הרבנית חווה יענטא ע"ה (נפטרה כחצי שנה אחרי נישואיה להרה"צ ר' יצחק מאיר פלינטשטיין מקופיטשניץ ירושלים).

נכדו כ"ק האדמו"ר מרחמסטריווקא שליט"א סיפר לפני בחורי הישיבה: "יהודי שבא פעם אל מרן זקני הקדוש זיע"א סיפר שליבו כואב והיה אצל הרופאים והם אינם מבשרים לו טובות. כאשר זקני מרן זיע"א שמע את דברי האיש ביטל את הדברים ואמר: "האם יש לך בעיות בלב? לא ולא! הכל יהיה בסדר". כאשר ערך בדיקות חוזרות ראו שהכל נעלם כלא היה.

כמו כן סיפר לו יהודי שמפעם לפעם תקפו אותו כאבים עזים בכתפיו אשר לא יכול לסבול כאבים אלו והיו חייבים לקחת אותו במהירות לבית הרפואה. הוא הלך אל זקני הקדוש זיע"א להזכיר עצמו לפניו שיבקש רחמים עליו. כאשר סיפר לו על מצבו הקשה רבינו אמר לו: "אין לך כלום", כך בפשטות ביטלם מאליהם, וככל היוצא מפיו לא שב ריקם והכאבים חלפו לגמרי.

עוד נכדו סיפר ששמע מבעל העובדא בעצמו שהמתין שנים רבות אחר חתונתו ועדיין לא זכה להיפקד בזש"ק. מפעם לפעם הזכיר את עצמו לפני כ"ק אדמו"ר זיע"א, שיפקד בדבר ישועה ורחמים. פעם לפני ט"ו בשבט נכנס הלה והזכיר שוב את עצמו, הרבי נענה אליו ואמר: "עתה מגיע ט"ו בשבט. כמו שכל העצים פורחים ונותנים פירות, גם העץ שלך ימשיך לפרוח", וכך היה שתיכף אחר ט"ו בשבט נפקד הלה בשעה טובה ומוצלחת.

מספר ימים לאחר מכן הרבי השתתף בברית מילה. כשראה אותו אדם את אבי הבן, שאל אותו: "האם תכבד אותי פה?", וענה הלה שמכבד אותו ב"קוואטער" שהוא סגולה להיפקד בבנים. הרבי אמר לו שלא יקח את הכיבוד. כעבור תקופה נודע לו שבעת ההיא כבר היה ב"ה לאחר הישועה והוא לא ידע אז עדיין מזה, וזכות ברכתו של מרן זיע"א עמדה לו תיכף לאחר ט"ו בשבט.

ההנכד עוד סיפר על רבינו: פעם אדריכל אחד קיבל ידיעה מקבלן מסוים. הקבלן אמר לו שהוא חפץ להשתתף עימו אבל עתה הוא היה צריך לסכום מסוים ואם הוא ילווה לו את הכסף, אזי הוא יהיה שותף עימו שווה בשווה בעסקיו המסועפים ויהיה אדריכל קבוע אצלו וירוויח על ידי זה הון תועפות. האדריכל ביקש כמה ימים לשקול בדבר ולא ידע למי יפנה לקבלת עצה הוגנת. הוא הכיר את הרה"ח ר' יצחק שיינברגר ז"ל שהתמחה בתחום זה והלך לשאול ממנו מה יעשה.

ר' יצחק אמר לו: "הרבי מרחמסטריווקא נמצא כאן. הבא נלך לרבי ונשאל את פיו וכאשר יאמר כן תעשה". כאשר נכנסו אליו וסיפר את העניין שבפיו המשיך מרן ללמוד בספר שלפניו (שו"ע י"ד) ולפתע אמר דיבור חריף על הקבלן. הם המשיכו לעמוד, וכעבור כמה רגעים אמר שוב על הקבלן דיבור חריף נוסף. לאחר מכן רבינו אמר להם: "אסור לכם להשתתף עימו בשום פנים".

קיבל הלה את עצת רבינו, וכעבור ימים אחדים פשטה השמועה כי הקבלן הראשון ברח עם צרור כספו לחו"ל ובמכלותו כי רבה רצה להכשיל כמה בעלי הון במצודתו ולברוח עם כספם לחו"ל. הרבה אנשים מסכנים פשטו את רגלם בעסק הזה. כל מי שהיה במגע עם הקבלן הזה בקשרי מסחר הושלכו לכלא ונלקחו לחקירות קשות אם יש להם יד וחלק בעניין הגניבה הזו. סיים הלה את סיפורו באמרו: "לולי קבלתי את עצת רבינו, עוד הייתי יושב בכלא עד היום וגם את כספי הייתי מפסיד, אך בזכותו של הרבי זיע"א ניצלתי".

האדמו"ר הרב יוחנן פרלוב מקארלין-סטאלין זצ"ל- נולד בחודש אב ה'תר"ס (1899) בסטאלין. צאצא לר' אהרון מקארלין. מצעירותו התבלט בפיקחותו ובחריפותו. עבד את בוראו ללא שום פניות, בלתי לה' לבדו. לאחר השואה ב-כ"ג אייר ה'תש"ו (1945) עלה לארץ ישראל. בשנת ה'תש"ח (1948) עבר לארה"ב. רוב חסידי קרלין בעולם מילאו אחר דבריו. פעל מתוך מטרה לאחד את כל חסידי קרלין שבארץ ישראל לקהילה אחת שתפעל תחת מרותו. פיתח את החצר והקים מרכזים חדשים וגדולים בארצות הברית ובארץ ישראל. **מלומד בניסים**. רבים פנו אליו ונושעו. פעל בין השאר, להשלים ולהשכין שלום בין ישיבת 'בית אהרן' לישיבת 'פאר ישראל' וקראה בשם 'בית אהרן וישראל', שהוא שילוב שמן של שתי הישיבות שפעלו בארץ עד אז.

בשנת ה'תש"ד (1953) ביקר שוב בארץ ישראל ושהה בה עד לאחר ראש השנה ה'תשט"ו (1954). לאחר מכן שב לארצות הברית. נפטר בארה"ב ב-כ"א כסליו ה'תשט"ז (1955). חי כ-56 שנים. כעבור שישה-עשר חודשים! לאחר שהובהר ללא ספק כי רבינו ביקש להיקבר בישראל הועלה קברו לטבריה. חסידיו חששו מאוד, שכן בחוץ לארץ המנהג לקבור עם ארון ואילו בארץ ישראל המנהג לקבור ללא ארון וחששו כי לאחר תקופה ארוכה של שישה עשר חודשים! שמא גופו הק' הרקיב. ברתת ובחשש ניכר פתחו את הארון, אולם אז התגלה גופו הק' של רבינו בשלמותו, כאילו זה עתה נפטר וכן הארון היה שלם לחלוטין ואף לא היה ניתן להבחין בריח.

סבו: ר' אשר. **אביו:** אדמו"ר רבי ישראל פרלוב (הינוקא מסטאלין- מונה לאדמו"ר בגיל ארבע וחצי בלבד ורבינו הוא בנו השישי). **נשותיו:** מרת מרגלית (בת ר' שמעון שלמה מאליק- זיווג ראשון). מרת פריידא (בתו של הרה"צ ר' יצחק מאסקאוויטש האדמו"ר משאך-ראדאוויץ בדיווג שני). **מרבתינו:** אביו, האדמו"ר ר' ישראל (הנקרא 'דער פראנפורטור'). **מתלמידינו:** הגאון ר' אלעזר בריזל. **נכדיו:** ר' ברוך מאיר יעקב שוחט (מכהן כאדמו"ר החסידות סטאלין-קרלין), ר' יוחנן שוחט (האדמו"ר מלוצק - אחיו הצעיר). **בנותיו:** מרת שרה (היתה נערה, נפטרה עם אמה כשבמהלך הבריחה מלוצק לעיר פרוזנה ברוסיה אכלו דובדבנים שהורעלו), מרת פייגה (נישאה לר' עזרא שוחט).

זמן קצר לאחר השואה, בשנת ה'תש"ח (1948) עבר הצדיק לארה"ב מתוך מטרה מרכזית אחת ויחידה - לאחד את כל חסידי קרלין לקהילה אחת. הרב פיתח את החצר והקים מרכזים חדשים וגדולים גם בארץ הקודש וגם בארה"ב. בשנת ה'תשט"ו (1954) ערך הצדיק ביקור בארץ ישראל ובשבת קודש בחר לשהות בקרב חסידיו שבירושלים. באותם זמנים הייתה קהילה לא מבוטלת של חסידי קרלין בטבריה והללו ביקשו מהצדיק, כי ישנה בחברתם. בסיכומו של עניין הרב אמר: "בעז"ה בשבת הבאה אעשה את השבת איתם".

הרב חזר לארה"ב וב-כ"א כסליו ה'תשט"ז (1955) התבקש לבית עולמו. ואז התגלע ויכוח נוקב בשאלה המכרעת: "**היכן ייטמן הרבי?**". כמובן שהחסידיים הגרים בארה"ב צידדו בעובדה מאחר והרבי הנהיג את מרכז נשיאותו שם, צריך להטמינו במקום זה. אולם חסידי המתגוררים בארץ הקודש ביקשו להעלותו לארץ ישראל ולטמונו שם בהטעימים, כי כך ציווה ורצה הרבי והם שמעו זאת מפיו. מאחר שלא הגיעו לעמק השווה, וכל צד התבצר בעמדתו - הוחלט, כי בינתיים יטמינוהו בארה"ב ואם לאחר מכן יתברר כי רצונו של הצדיק היה להיקבר בארץ הקודש- אזי יעבירוהו מקברו ויטמונוהו בארץ ישראל.

לאחר כשישה עשר חודשים! התברר כי בקשת הצדיק הייתה בפירוש לקבור אותו בישראל, לאחר שמספר חסידים נזכרו, כי בפעם הקודמת כאשר ביקשו מהצדיק לעשות אצלם את השבת, ואף התבטא: "טוב להיקבר כאן". המוני חסידים נהרו לקבל את פני הארון בדרכו האחרונה בטרם יעבירוהו לבית-העלמין העתיק בטבריה, ששם גדולי החסידים נטמנו. התחבטו גדולי הרבנים בבעיה סבוכה עד מאוד: בחו"ל נוהגים לקבור בארון קבורה. ואילו בארץ הקודש נוהגים ללא ארון, כדי שגוף הנפטר יגיע בעפר הארץ ולקיים הפסוק: "מעפר באת ואל עפר תשוב". החשש היה, שכאשר יפתחו את ארון הקבורה ייתכן, חלילה שייוצר מצב של ביזיון הנפטר בשל התקופה הארוכה ממועד קבורתו ולא ברור מה מצב הגופה. לבסוף הוחלט, כי בניגוד לנוהג בארץ ישראל יטמנו את הצדיק בארון.

זקן החסידים, ר' יהושע העשיל הלטובסקי עמד מנגד וטען בכל תוקף, כי סמוך ובטוח הוא שבגופו של הצדיק לא שלט הרקב, ולפיכך אסור לשנות מן המנהג המקובל בארץ ישראל. בסיכומו של עניין הוחלט לאחר דיונים רבים בנושא לפתוח את הארון במסגרת מצומצמת של מספר אנשים ואם חלילה יתברר כי ר' העשיל טעה, ינהגו, כפי שהחליטו הרבנים.

כאשר מסע ההלוויה הגיע לסיומו, ניגשה קבוצה מצומצמת של חסידים לפתוח את הארון כפי שהוחלט. ליבם החסיר פעימה כאשר פתחו את הארון בו נטמן הצדיק. הם לא האמינו למראה עיניהם: **גופו של הצדיק היה מונח בשלמותו, כאילו זה עתה נפטר ולא כאילו חלפו שישה עשר חודשים!** הרה"ח ר' בניציון גרוסמן שנכח במקום הכניס את ראשו לחלל הארון במטרה לבדוק, האם בארון נמצאים סימני רקב, אולם הארון היה שלם לחלוטין ואף לא היה ניתן להבחין בריח. **אי אפשר לתאר ולשער את הקידוש שם שמיים המופלא, שהיה באותה שעה!**

הצדיק היה ידוע כמלומד בניסים. ניתן היה לראות אצלו מופתים גלויים. יום אחד הגיע הרבי עם הגבאי שלו לעיירה הסמוכה ללוצק. הדרת פניו של הרב העידה בו ואישה אחת הזמינה והכניסה אותם לביתה והזמינה להם כל צרכיהם. לאחר שטרחה רבות בעבורם, שאל הצדיק: "אני רואה, שיש עניין המעיק עליכם". האישה אמרה: "יש לנו שכן שונא ישראל, שעושה לנו צרות רבות". אמר רבינו: "בערב שבת, כשתדליקי נרות, תוסיפי עוד נר אחד. כשיכבה אותו הנר - תהיה מפלה לאותו גוי". לאחר שעזב את הבית, נודע לה שהאורח היה האדמו"ר מסטאלין. כשהגיע ערב שבת, הדליקה נר נוסף. כשהנר עמד לכבות, שמעה זעקות הבוקעות בחוץ. מיד יצאה מביתה וראתה, שאותו הגוי רוכב על סוס, ומסיבה כלשהי הסוס השתולל, והגוי מנסה לאחוז בו. **לא חלפו שניות אחדות, והסוס השליך את רוכבו בחבטה על הארץ, ומעוצמת המכה נפגע הגוי אנושות, ועד שכבה הנר, הגוי נפטר לבית-עולמו.**

בספר 'תנחומיך ישעשעו נפשי' מובא סיפור, שהתרחש אצל הצדיק, ובו ניתן לראות כי הרב היה בעל רוח-הקודש: "היה זה ערב ראש השנה באחד השנים שהיה רבינו בארץ. באתי לקבל ברכת שנה טובה. ממש לפני כן קניתי שופר חדש עבור יו"ט. הרהרתי בלבי: האם מותר לי לנסותו כיצד אני תוקע בו, הרי כתוב בהלכה, שבערב החג לא תוקעים, כדי להבדיל בין תקיעה דאורייתא למנהג ועוד טעמים. מצד שני אני רק רוצה להתלמד ולנסותו". בעודי מהרהר הגעתי אליו, השופר היה מוכנס עמוק בכיסי, ולא ראוהו, ומליבא לפומא לא גליא, בעודי מהרהר, הביט בי הרבי וקיבלני במאור פנים וברכני בכל הלב. כשפניתי ללכת, ראיתי את הרב מחייך אלי ואומר: '**להתלמד הרי מותר**', ואני עומד ומשתומם, כיצד זה קרא את מחשבותי ואת הספק שיש לי, וענה לי ברגע כמימרא שלהתלמד הרי מותר, הצדיקים יודעים הכל".

פעם אחת בא סוחר שלאחד מקוניו בן יחיד שלקה במחלת העיניים, ומאור פניו השחירו ר"ל. הרופאים נואשו למצוא תרופה למכתו. הסוחר הבטיח להוריו, שכשיכנס לצדיק ויזכירו לרפואה. הוא הזכיר כמה פעמים, אך רבינו לא ענה על זה כלום. פעם אחת שאלו הצדיק: "**מה נשמע עם הילד ואיך הוא מרגיש?**". הסוחר ענהו "המצב חמור מאוד". רבינו שאל: "האם האישה שומרת יהדות?" - "היא איננה מאמינה בכלום". הצדיק אמר לסוחר, שישאל אותה, אם היא מוכנה לקבל על עצמה **להדליק נרות שבת בכל ערב שבת**. ואם כן, שיבואו אצלו ההורים, הסוחר שאלם, והאישה הסכימה, ונסעו לניו-יורק ונכנסו לר' יוחנן. אמר להם הצדיק, שילכו לרופא מומחה לשאול חוות-דעת.

לאחר הבדיקה, אמר להם הרופא שיכול לרפאותו ע"י ניתוח מסובך מאוד בעין. יש סיכוי שיחזור לראות ויש סיכוי ר"ל שלא יוסיף לראות. והוסיף שאחרי הניתוח צריך הילד להיות חבוש בתחבושת על העין במשך שישה חודשים. אם הם מוכנים, יקבע להם מועד לניתוח. פנה הסוחר שאל את הצדיק: "האם להסכים לניתוח?" - "כן". אחר קביעת התור אמר הצדיק לסוחר: "**מיד אחרי הניתוח תדרוש מהרופאים להוריד את התחבושת ולהדליק נר**". הסוחר נבהל אבל רבינו בשלו, שיוריד התחבושת מיד אחרי הניתוח, ושלא ידבר עם אף אחד מזה.

הניתוח התחיל בשבת-קודש, ונמשך שש שעות עד מוצש"ק! לאחר מכן ניגש הסוחר אל האחות ודרש שתסיר את התחבושת, ובאחריותו. לשמע דברים אלו קראו למנתח כדי שיסביר לסוחר את ההשלכות. אולם הלה לא שמע אליהם והמשיך לדרוש בתוקף להסיר את התחבושת. לא הייתה ברירה לרופא ובסיכומו של עניין עשה כן. לאחר הסרת התחבושת הסוחר הדליק מיד נר ושאל את הילד: "מה אתה רואה?", והלה השיב: "נר". האם בראותה, כי בנה רואה, מרוב התרגשות התעלפה. מיד האב התקשר מבית-החולים כדי לבשר לצדיק. ציווה עליו הרב לבא לסעודת מלווה מלכה והוסיף, שהוא מחכה לו. הקהל שהיו מסובים לא ידעו כלום, ממה שהתרחש, אולם הרגישו

הגאון הרב צבי פסח פראנק זצ"ל: נולד בקובנה שבליטה ב-כ"א טבת ה'תרל"ג (1873). הוריו השקיעו את כל מעיינם בחינוך בנם בכורם. שקדן, בעל שכל ישר וסברה חודרת אשר הפליאו את מוריו וכל רואיו. אמו סיפרה כי בעודנו תינוק קבל ממנה פעם סכום קטן של מעות כדמי כ"ס. כששאלתו מאוחר יותר מה קנה בכסף זה השיב כי שלשל את הכסף לקפות ביה"כ והתפלל כי בזכות הצדקה ישכיל ויצליח בתורה.

האב בחר לו מלמד מבהק. מה מאוד הופתע כאשר בא אליו המלמד ואמר: "**בנך מטיב ממני דעת בגמרא, ואין אוכל לקחת כסף חנם?!**". בצעירותו למד בישיבות סלובודקה וטלז. בשנת ה'תרנ"ג (1839) עלה לארץ התיישב בירושלים ולמד בישיבות 'תורת חי' ועץ חיים'. בשנת ה'תרס"א (1901) התקבל כר"מ בישיבת 'עץ חיים'. בשנת ה'תרס"ז (1907) בהיותו כבן 34 מונה כנספח בבי"ד האשכנזי בירושלים.

ממייסדי הרבנות הראשית וחבר במועצת הרבנות הראשית ורבה הראשי האשכנזי של ירושלים בין השנים ה'תרצ"ו-ה'תשכ"א (1936-1960). ענותן. הקפיד כאשר הירבו בתארי כבוד כלפיו. בעל גמילות חסדים מופלאה. תמך בעניים בצדקה ובהלוואות, אף כאשר כמעט כלתה פרוטה מכיסו. עזר לאנשים שהתנגדו לו וגמלו לו רעות. ביתו היה פתוח לרווחה ושיכן שם אנשים שהיו זקוקים לאכסניה, אף לזמן ארוך.

גם בזמן חוליו בעת שבסבל כאבים השתדל ככל יכולתו שלא להטריח אחרים. בעל כח ריכוז מופלא. עסק בתורה בכל מצב: בזמן נסיעות וכשהיה מאושפז. עמד בפרץ בכל ענייני הדת. התיר אלפי עגונות. נפטר בבביל שבת פרשת וישב כ"א כסליו ה'תשכ"א (1960). חי כ-88 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' יהודה לייב פרנק (ליוין). **אמו:** מרת מלכה. **אשתו:** מרת גיטה מלכה (נכדת ר' חיים יעקב שפירא ראב"ד בית הדין האשכנזי). **מרבתי:** ר' אליעזר גורדון, ר' יהושע לייב דיסקין. **ילדיו:** ר' שמואל תנחום, מרת פעשה (נישאה לר' שלמה אלטמן), מרת מינה (נישאה לר' חיים גרונם לנדא), ר' יעקב, ר' יהודה לייב, ר' אברהם, מרת אסתר (נישאה לר' שמואל רוזובסקי- ראש ישיבת פוניביז'), ר' שרגא פייבל, מרת חנה (נישאה לר' מנחם בן ציון זקס מחבר סדרת הספרים 'מנחם ציון'), בת נוספת (נישאה לרש"ב שולמן). **מספריו:** **יהר צבי-** סדרת ספרים שו"ת (8 חלקים-על או"ח, יו"ד, אבה"ע, חו"מ וזרעים) • פירוש על הש"ס • הגהות על השו"ע • הגהות על משנה תורה לרמב"ם • פירושים על התורה • שביבי אור • מקראי קדש על המועדים • הדרת קודש- על מעגל החיים • **מקדש מלך-** הלכות ביהמ"ק והר הבית.

בשעה שבה היה הרב לומד תורה היה שוכח עולם ומלואו, היה לו כוח ריכוז בצורה מופלאה ביותר. הרב ישב שעות רבות והתעמק בסוגיה שלפניו, ולא היה מרגיש כלל כי משהו נכנס לחדרו. מסופר כי פעם אחת נכנס לבקרו רב חשוב, והרב היה שקוע בתלמודו. האורח לא העז להפריע לרבינו ונשאר עומד לידו שעה ארוכה, עד שמרוב התרגשותו ממחזה מרהיב זה התפרץ בקריאה: "**אוי מקנא אני בך!**", לקול הקריאה היפנה הרב את ראשו וראה את האורח.

אף בעת הפגזת ירושלים בשנת ה'תש"ח, בזמן ששקד על תלמודו, לא הרגיש בפגז שחלף מעל לראשו והמשיך לעסוק בתורה כאילו דבר לא קרה.

תורתו של ר' צבי פסח פראנק הייתה רצופת חסד. תמיד ידע לחדור ללב השואל ולהבין את הלכי נפשו. כאשר באה לפניו שאלה של עוף - הטרף הוא אם לאו - והשואל נכר בעונו, היה מוציא מיד מכיסו סכום כסף, נותנו לאיש, ומבקשו לקנות לעצמו עוף אחר.

פעם אחת התדפקה על דלתו אשה ענייה ובפיה שאלה על תרנגולת. ר' צבי פסח, שראה מיד כי העוף טרף, לא רצה לביישה במתן של כסף. נכנס הוא, אפוא, אל המטבח שבביתו, זרק את הטרפה ופנה אל בתו: "היש לנו בבית תרנגולת, שעדין לא נתבשלה?", שאלה. "כן, אבא, הנה", ענתה בשמחה והגישה לו את העוף הטרי. ר' צבי פסח יצא אל השואלת, הגיש לה את העוף הכשר ואמר: "**הרי לך, התרנגולת כשרה למהדרין!**".

בספר 'גדולי ירושלים וחכמיה' הובא הסיפור המופלא הבא על הרב: שחר של י' בכסלו ה'תשי"ד. זה עתה סיימו את תפלת שחרית בבית הכנסת. ר' צבי פסח מבקש מכה ממקורביו לסור אל ביתו. "מה יום מיומיי?" שאלוהו. "מבקש אני לערוך הטבת חלום". הוא מסביר להם ומוסיף: "הרי ב-ז' בסיון אשתקד (ה'תשי"ג) נפטר הגאון ר' זעליג ראובן בענגיס. בליל שבת ט"ו מר-חשוון נפטר מרן ה"חזון אי"ש".

והנה הלילה, חלמתי כי בשמיים מחכים לדיין שלישי שצריך להצטרף לבית דין של מעלה... נחרדתי עד מאד, והזמנתיכם לערוך הטבת חלום!". עודם מסיימים לומר את הפסוקים ועומדים לצאת את הבית- הגיע אחד מתושבי העיר לגלות את אוזנו של ר' צבי פסח: "זה עתה עלתה נשמתו של ר' איסר זלמן מלצר לגנזי מרומים".

הרב שלום מרדכי שבדרון זצ"ל הידוע כהמגיד מירושלים - נולד בשנת תרע"ב (1912) בירושלים. התייתם בצעירותו, וגדל בבית היתומים דיסקין. גיסו של הגאון ר' שלמה זלמן אוירבך זצ"ל. אחר נישואיו למד בבית המדרש אהל תורה. התגורר בשכונת שערי חסד בירושלים. שימש כר"מ בישיבת מקור חיים בירושלים ועוד. **דרשותיו היו חוצבי להבות אש. בעל לשון שנונה ונלחם עבור כל דבר שבקדושה.** סמל לדרשנות מוסרית אמיתית. סגנונו הירושלמי החד לא השתנה כלל. בין אם עמד מול גבירים אמריקנים נכבדים הרחוקים ממושגים מוסריים עמוקים, ובין אם נשא מדברותיו מול בני ירושלים וחשוביה בביה"כ הגדול של זכרון משה- הדרשות אותן דרשות, המסר אותו מסר. בשיעוריו השתתפו אנשים מכל הזרמים. מסר שיעורים בישיבת חברון, שימש כש"צ במוסף בישיבת חברון בימים הנוראים. ידוע בקולו המשתפך, רבים מניגוני תפילות הימים הנוראים כיום לקוחים מניגוניו של ר' שלום שבדרון. **לאחר פטירתו חובר עליו הספר 'קול חוצב'.** נפטר ב-כ"ב כסליו תשנ"ז (1997). חי כ-85 שנים. ציונו בהר-הזיתים שבירושלים.

סבו: ר' שלום מרדכי שבדרון (המהרש"ם). **אביו:** ר' יצחק. **אשתו:** מרת לאה (בתו של ר' חיים יהודה לייב אוירבך). **מרבתי:** ר' שמואל יצחק הילמן. **בנו:** ר' יצחק (מגיד מישרים בירושלים). **בנותיו:** מרת מלכה (נישאה לר' אליהו דוד רייכמן), מרת חיה (נישאה לר' אריה מילצקי), מרת הדסה יוכבד (נישאה לר' צבי שינקר, ראש ישיבת 'בית דוד' בבני ברק), מרת רחל (נישאה לר' שמחה נתן סגל), מרת ברכה אסתר (נישאה לר' נחום מאיר שינלזון). מרת בת שבע (נישאה לר' מנחם שמואל קניגסברג). **מספריו:** **ילב שלום- דרשות יהגדת ר' שלום ישאל אביך ויגדך-** סיפורים.

עד כמה היו גדולים מעשה החסד של הצדיק סיפר בנו על מעשה אחד, כשנסע הצדיק להפליג לחו"ל דרך נמל חיפה, התרחק משערי חסד לכיוון חיפה וזכר ששכח לבקר אדם מסוים שמצווה רבה לעודדו ולבקרו, "אנחנו חוזרים לשערי חסד", הודיע לנהג, "כשנגיע, תמתין לי ותקבל תשלום מלא". כשהגיע, ר' שלום נכנס לחדרו של האיש בהארט פנים, באותו רגע האדם אמר לו: "הגעת בזמן הנכון", ועוד אמר: "אתה מחיה אותי, משום שאיש לא בא לבקרני, והבדידות קשה לי".

ישב ר' שלום ושוחח עימו בשלווה, עד ששכח מנהג המוניות, שמחכה לו. לפתע נשמעו נקישות בדלת שהעידו על חוסר סבלנות. נהג המונית היה במתח ואמר: "כבוד הרב, האוניה עומדת להפליג- אתה תאחר". ר' שלום התעקש להתעכב עוד מספר דקות, לנמל הגיע באיחור של כחצי שעה. עיכוב לא צפוי מנע את הפלגת האוניה!

כאשר הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל דיבר באחת מדרשותיו הרבים על המשנה: "והווי זהיר במצווה קלה כבחמורה והווי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה", ניגש אליו יהודי ושטח לפניו את סיפורו על הנושא הנידון, וכה היו דבריו: כשהמנשביקים (הלבנים) ברוסיה השתלטו על המדינה אחרי מלחמת העולם הראשונה, היה זה לראשונה מזה שנים רבות שהיהודים נהנו מחופש, ושמחו. התעשרו במיוחד יהודים שנתמזל מזלם להיות בעסקי יהלומים ותכשיטים. אני עצמי הייתי בעסקי היהלומים.

כל בוקר הייתי במשרדי בבורסת היהלומים בשעה שמונה, והייתי עסוק כל היום. בוקר אחד היה ככוונתי להגיע למשרד מוקדם. מזוודת היהלומים והתכשיטים היתה אתי כרגיל, אך, כשהלכתי שמעתי מישהו צועק: "עשירי למניין!". סובבתי ראשי וראיתי אדם עומד בפסח בית כנסת זעיר, ומחפש עשירי להשלמת מניין, והוא צעק לעברי וקרא לי לבוא להשלים מניין. חשבת, שיש לי מעט זמן, ונכנסת כדי להיות העשירי, אך כשנכנסתי ראיתי שהיו שם רק שלושה אנשים מלבדי, ומלבד האדם שקרא לי, אשר שוב עמד בדלת וחיפש "עשירי".

"מה זה?" טענתי לעברו: "אני לא עשירי, אני חמישי. זה יקח לך את כל הבוקר להשיג עשרה אנשים!"- "אל תדאג", ענה לי, "יהודים רבים עוברים ברחובות אלה כל בוקר". מתוסכל מזה, שהוא לכד אותי, התחלתי לומר תהילים. במשך עשר דקות, הוא השיג עוד אדם אחד, פניתי לעזוב, אך הוא התחנן: "הקשב, זה ה"יארציט" של אבי, עלי לומר "קדיש". בבקשה הישאר. אני מנסה לארגן מניין במהירות." "איני יכול להישאר עוד", מחיתי, "אני חייב להיות במשרדי בשעה שמונה, ועכשיו כבר שמונה".

הוא אמר לי בתקיפות: "הקשב, אינני נותן לך לצאת, יש לי יארציט, עלי לומר קדיש, ברגע שיהיו לי עשרה אנשים נתפלל ותוכל ללכת". לא רציתי להרגיזו יותר, ובאי- רצון חזרתי לתהילים. חלפו עוד עשר דקות והוא הצליח לגרור בצווארון עוד שני אנשים. שוב התחלתי להתקדם לכיוון הדלת, והפעם הצביע לעברי ואמר: "הקשב עכשיו, לו לך היה יארציט לזכר אביך, היית רוצה שאני אשאר, נכון? אז עכשיו אני רוצה, שאתה תעשה אותו הדבר בשבילי!"

זה שהצביע לעברי, והטענה איך הייתי מרגיש במקומו, גרמו לי פתאום להרגיש אחרת לגבי המצב. הסכמתי כבר, שחלק מהבוקר ומתכניותי במשרד ילכו לאיבוד, יהיה מה שיהיה- אשאר. בערך בשעה 08:30 השיג לבסוף את כל המניין. חשבת, שיגיד משנה וקדיש ואלך, אך לא! הוא התחיל מראשית התפילה. חסר סבלנות הבטתי בשעוני, וראיתי שלא אגיע למשרדי מאוחר, הרבה אחרי השעה תשע.

מספר פעמים הסתכלתי סביבי לראות, אולי הגיע עוד מתפלל, כך שאוכל לצאת משם ובכל זאת ישאר לו מניין, אך לא היה מזל כזה! הייתי תקוע שם עד שסיימו להתפלל. כשסיימנו, הודה לנו מאד, הגיש עוגה וויסקי, ואז נתן לנו לעזוב. התחלתי לעשות את דרכי למשרד, נושא את מזוודתי מלאת התכשיטים. כשהגעתי למרחק שני בניינים ממשרדי, אץ לעברי אדם שהכרתי, כשהוא מנופף בידי בבהלה. "מהר! הסתלק מכאן!"- צווח לעברי בפראות. "הבולשביקים השתלטו היום על המימשל, כמה מהם באו והרגו יהודים בבורסת היהלומים, ועכשיו הם עסוקים באיסוף השלל, הימלט על חיך!". "אני אכן נמלטתי על נפשי, הסתתרתי במשך כמה ימים, וכפי שאתם רואים, יכולתי לצאת מרוסיה. אתם בוודאי מתארים לעצמכם, מה היה קורה לי, לו הייתי עוזב את המניין מוקדם" - סיים האיש את סיפורו.

דמות מיוחדת במינה בשכונת שערי חסד בירושלים, היה הגאון רבי בצלאל גולדשטיין זצ"ל. הכל הכירוהו בכינוי "**בצלאל החלבן**", היות והלה התפרנס מחלוקת חלב בבתיים, כמנהג הימים ההם. רבי בצלאל, לא רק שעשה את מלאכתו עראי, אלא שתמיד היה שקוע כל כולו בתורה, וכאשר הסתובב עם כדי החלב בידו, היה הש"ס שגור על פיו עם רש"י ותוספות. על מידת היותו שקוע כולו בתורה, תעיד העובדה הבאה, אותה סיפר המגיד הירושלמי הנודע הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצ"ל, תושב שערי חסד:

"פעמים רבות אירע, שבהיות רבי בצלאל בדרכו לחלק חלב, התעוררה לו קושיא בלימוד. והיה אם פגע בתלמיד חכם, מיד שכח את עבודתו, ושקע בשיחה למדנית. ולא אחת קרה, ששכח לחלוטין לחלק את החלב, דבר שגרם לכך שלקוחותיו הקבועים נאלצו לקנות חלב במקום אחר, והוא נשאר 'תקוע' עם סחורתו באין דורש, וגם ללא פרנסה! בשל זאת, כל אימת שראיתיו מרחוק עם כדי החלב, נהגתי להתחמק ממנו, כדי שלא יפסיק מעבודתו, ולא יפסיד את פרנסתו.

והנה, פעם אחת, בעוברי באחת מסמטאות שערי חסד, הבחנתי ממרחק לא גדול בר' בצלאל וכדיו בידיו, כשהוא יורד בשיפולי הרחוב. הוא נראה לי מהורהר ושקוע במחשבותיו, והבנתי שקושיא מנקרת לו במוחו, ומן הסתם מיד יעצור אותי, לפיכך נהגתי כתמיד, וחמקתי מיד לסמטא אחרת. אבל הוא ראה אותי והתחיל לרוץ אחרי: "ר' שלום, ר' שלום, יש לי קושיא עצומה על התוספות!" ובעודו רחוק ממני, החל לפרט את קושייתו: "הנה התוספות בבא מציעא בדף פלוני אומר כך..." אבל אני עשיתי את עצמי כלא שומע, והמשכתי להתרחק ממנו. רבי בצלאל לא הרפה, אלא המשיך לצעוק כלפי: "מה קרה? למה אתה בורח? האם הקושיא אינה מוצאת חן בעיניך?!"

אמרתי בלבי: אם כך הדבר, צריך אני להסביר לו את סיבת בריחתי. ניגשתי אליו ואמרתי לו: "רבי בצלאל, אם אתעכב לידך לשמיעת הקושיא, אתה תפסיד את הכנסתך, הלא מכירת החלב היא הפרנסה שלך!". התבונן בי רבי בצלאל בעיניו היוקדות אש, ואמר לי בפסקנות מוחלטת: "**רבי שלום, התורה היא הפרנסה!!!**".

דרשותיו של הרב היו חוצבות להבות, ידע לעורר את לבבות השומעים וזאת בטוב טעם ודעת ובאמצעות משלים. מסופר כי באחד מימי הקיץ בארה"ב. נכנס ר' שלום לבית הכנסת בעיר שבה שהה כדי למסור דרשה, אך בית הכנסת היה כמעט שומם. "מה קרה?" תמה ר' שלום. "חופש, קיץ. כולם נסעו להרים", השיבו לו הבודדים שנתרו.

ר' שלום לא התמהמה, עלה אל לפני ארון הקודש ופתח במעשה המבוסס על דרשתו של המגיד מקלם. קולו רעם אל מול מעט המאזינים. "יום אחד, עובר אני ברחוב ושומע קול בכי בוקע מאחד הבתים. מי יודע, שמא זה אדם הזקוק להצלה, או תינוק רעב. אולי אישה עצובה... הבכי מתחזק וממש שובר את הלב. אני ניגש אל הבית ונוקש על הדלת, אך אין קול ואין עונה.

הבכי בפנים מתגבר, ואני מחליט להיכנס פנימה. ידי לוחצת על ידית הדלת ופותחת אותה בזהירות. איש אינו נמצא בבית. אבל הבכי עודנו קיים וצריך לחפש מהיכן הוא. אני מתקרב לעבר הקול והוא אינו נמצא בשום חדר, עד שמגיע אני לחדר הפנימי שם נשמעות הבכיות בחוזקה... מאחת המגירות. מיד אני ניגש לפתוח את המגירה, ולמול עיני ניצבת...טלית.

'מה לך כי תבכי?' שאלתי אותה. והיא בקול יבבה נורא אמרה לי: 'אני הטלית של בעל הבית. כעת הוא יצא לחופשה. הוא נטל עמו את האוכל, את השתייה, את כל חפצי הלבוש והמשחקים, ואפילו מצלמה הוא לא שכח. את הכל הוא לקח. אבל אותי השאיר לבד כאן'. כך שחה לי הטלית. מיד הרגעתי אותה ואמרתי לה: "טלית, טלית, עכשיו את לבד, אבל יבוא יום שבו ילך בעל הבית לבית עולמו. הוא ישאיר כאן את הכל: את הכסף והחפצים, את הבגדים, התמונות ואף את כל כספו. רק דבר אחד בלבד הוא ייקח עמו, אותך טלית, ורק אותך". כשלבנו מיצר על ההמונים המנמיכים' בדתם בימי הקיץ, סיים ר' שלום את סיפורו, והקהל השונה כל כך ממאזיניו ב'זכרון משה'. הטה הרב את אוזנו והרגיש כיצד חודרים הדברים בלב השומעים.

הרב המקובל שמואל דרזי זצ"ל: נולד בשנת ה'תרפ"ב (1922). עוד בהיותו ילד התאבק בעפר רגליהם של חכמים. בתחילת דרכו עסק במסחר בשוק הסיטונאי בעירק ומשם התקדם כמנהל חשבונות אצל שר האוצר בממשלת עירק. עקב המאורעות, שפקדו את יהודי בגדד הקימו הוריו ישיבה ובית-כנסת בביתם, ומשם הפיצו תורה. בשנת ה'תש"י (1950) בהיותו בגיל 28 עלה ארצה דרך פרס, למרות לחצים והצעות מפתות כדי שיישאר בעירק. רבנו עזב הכול ועלה לא". בשנת ה'תשי"ג (1953) נשא לאישה את לטיפה יפה, נולדו להם חמישה בנים ושתי בנות. בשנת תשנ"א, שכל בן צעיר לימים, ר' ישורון, שנפטר בהיותו בן 29 שנים (חמישה חודשים לאחר נישואיו).

משחר נעוריו, שקד על התורה. כשהיה מגיע המקובל ר' יהודה פתיה, היה רבנו יושב על אדן החלון ומקשיב. בגיל צעיר היה משמש וכן בית אצל ראשי רבני בבל, מהם החכם ר' ניסים כדורי זצ"ל. בגיל 15 הצטרף ללימוד אצל הגאון ר' יוסף רביע וחכם ששון מזרחי, דרך לימוד זה נכנס לחוכמת הקבלה. למד שבע שנים מדי שבת אצל חכם אפרים הכהן. למד עם חכם סולימאן מוצפי בליל שני ושישי בביה"כ "טוויג". למד עם ר' יעקב מוצפי בביה"כ "שמש צדקה". וכן למד חברותא עם ר' יהודה צדקה שנים רבות. **כעשרים ואחת שנים למד חברותא עם הרב יצחק כדורי בישיבת "דור ישרים" (בחייהם ובמותם לא נפרדו, ציונו של הרב דרזי בסמוך לציונו של הרב כדורי זצ"ל), אח"כ הקים רבינו את ישיבת המקובלים 'ניות ברמה', בה שימש כראש הישיבה עד יומו האחרון.**

בבחרותו, למד בבית המדרש 'בני ציון' בבגדד, בבניין שהוקצה לישיבה ע"י המקובל הגאון והצדיק חכם סלמן מוצפי זיע"א. בבית המדרש הכירו השניים זה את זה. כאשר התמנה רבי מוצפי סלמאן זצ"ל לראש הישיבה, החל חכם שמואל דרזי למסור שיעורים בישיבה. **באותן שנים מסרו השניים שיעור קבוע שהתקיים עד לפנות בוקר, בנוכחות כמאה תלמידים.** השיעור היה מתחיל באמירת תיקון חצות במשך כשעה וחצי. **לימים העידו הנוכחים, כי בכל לילה חשו מחדש שבלילה זה חרב בית-המקדש.** בכל יום הלך בקביעות לכותל, במשך כ-40 שנים היה נראה ראשון בהנף החמה, בקיץ ובחורף. ואפילו בימי השלג כאשר היה צריך לעשות מאמצים עילאיים כדי להגיע.

ראש ישיבה, מקובל, מוהל, גאון בנגלה ובנסתר, איש חסד ואמונים. יראת שמיים טהורה. מעמודי האש העולמי בהבנה ובידיעת כל רזי תורת הקבלה. עבד את בוראו במסירות נפש. התעצם בתפילה על פדות השכינה וגאולתן של ישראל. קירב לבבות רבים לאביהם שבשמים. גמל חסדים בסתר וחיתן יתומים רבים. איש אמת. התבקש לישיבה של מעלה בשבת קודש פרשת 'וישב', בזמן רעוא דרעווין בקריאת התורה. כ"ג כסליו ה'תשס"ו (2005). חי כ-83 שנים. ציונו בהר המנוחות בגבעת שאול.

אביו: ר' יצחק. **אימו:** מרת שמחה. **רבתי:** המקובלים הגאונים ר' יוסף רביע זצ"ל, ר' ששון מזרחי זצ"ל, ר' אפרים הכהן זצ"ל, ר' יהודה פתיה זצ"ל. **חברותות:** המקובלים הגאונים ר' סולימאן מוצפי זצ"ל, ר' יעקב מוצפי זצ"ל, ר' יהודה צדקה זצ"ל, ר' יצחק כדורי זצ"ל, ר' ששון לוי זצ"ל.

פעמים רבות חשו ברוח-הקודש האופפת את הרב. סיפר שמשו של הצדיק, ר' משה, כי באחד הימים בשעת חצות בעודו ישן, ניגש אליו הרב דרזי להעירו, שכן בהיותו משמש כשמש, הקצה לו הרב חדר בביתו. ר' משה הזדרז וקם, כשיצא ראה, כי כעשרים אברכים מוכנים לנסיעה דחופה ואשר שני גדולי עולם, הרב דרזי זצ"ל והרב כדורי זצ"ל התכוננו לבצעה ללא דיחוי. מיד הם נסעו בטרנזיט והגיעו בסביבות השעה 02:30 לפנות בוקר לציונם של אביו ורבי. שם עשו ייחודים והתפללו עד אור הבוקר ללא דיבורים. משם הם נסעו לציונו של בניהו בן יהודע, ולבסוף כשסיימו, העז אחד מהאברכים לשאול את הרב: "רבנו, מה קרה?". הרב השיב כי נגזרה גזרה קשה על עם ישראל מאזור סוריה, אך, ברוך ה', הם הצליחו בעזרת התפילות לבטל את הגזרה הנוראה. ואכן, באותו יום הייתה תקרית גדולה באזור סוריה, ולא היו לעם ישראל שום אבדות בנפש. הרב דרזי והרב כדורי לא שמעו חדשות, ולמרות הכול, הם ידעו הכול לפני כולם.

היה זה כאשר צרה חדשה נחתה על עם ישראל ככלל ועל ירושלים בפרט - כת ה"מורמונים" (בעולם חיים כיום מעל 12 מיליון מורמונים, אשר כל מטרתם היא להחטיא את עם ישראל באמצעות הטפה מסיונרית). הם רצו לבנות בסמוך למקום המקדש את בית זוהמתם. רבינו והמקובל הרב יצחק כדורי עמדו בפרץ כדי לעקור את הדבר. **המורמונים מומחים בכישופים,** וניסו לעשות הכול כדי לגרום לעם ישראל לסטות מדרך הישר, כדי שיהיה יותר קל להשמידו. באחד הפעמים בהם מסר רבינו שיעור, לפתע הפסיק באמצע השיעור ואמר, כי הוא מרגיש דבר רע הנמצא בתוכם, ולא נרגע, עד שאמר, כי חש הוא באישה העומדת בחוץ וכולה רוע ובאה מכת המורמונים כדי להזיק. שמשו של הרב, ר' שלום, יצא החוצה, ואכן ראה אישה המכוסה מהראש ועד כף רגל.

היא ניגשה למשמש וביקשה להיכנס אל הרב באמתלה, כי יש לה בעיה חמורה והיא מבקשת את ברכתו של הרב. כמובן שר' שלום לא אפשר לאשה להיכנס. היא ניסתה שוב ושוב, וכאשר ראתה, כי לא תותר כניסתה לרב, ובטרם עזבה את המקום, צעקה בקול גדול ושרטה את ר' שלום שריטות עמוקות בידו, עד שעור ידיו נשאר בצפורניה, והוא חזר לשיעור כשכולו זב דם. רק לאחר מכן אמר הרב, כי חש הוא שהטומאה חלפה לה, ועתה ניתן להמשיך בשיעור. גם בתפילותיהם בכותל ניסו המורמונים להפריע, הכמרים היו באים עם טלית מעל ראשם - כדי שלא יזהו אותם, וכך יוכלו לשבש את תפילותיהם. אולם הרב תמיד הרגיש בהם, והיה שולח מתלמידיו, כדי שישלכו אותם מהמקום הקדוש.

פעם הגאון הרב יעקב יוסף שלח אל הרב בחור, בכדי שיחליפו שם לאביו שכבר עבר 3 פעמים ניתוח לב, וקרו לו כל המערכות. הניתוח ערך 18 שעות ואפילו לא סגרו לו את התפרים מרוב שהמצב היה חמור, וחשבו שאין מה לעשות. הרב הוסיף לו את השם "בן ציון" ונתן לו קמיע שמכניסים לתוך מים במשך עשרה ימים ושתיים. אולם במקרה זה לא היתה אפשרות שהחולה ישתה מן המים, ולכן הרב אמר ששימו לו מהמים על המצח, על השפתים ועל הלב. והנה, באותו יום כבר העבירו אותו למחלקה רגילה ואפילו לא לטיפול נמרץ. ולאחר עשרה ימים החולה השתחרר מבית-החולים.

כל זה היה בחודש אייר תשס"ב, ובסוף שנת תשס"ג איבד החולה את הקמיע ושכח מזה, לאחר מכן קיבל דלקת ראות חריפה והיה **שלושה שבועות במחלקת טיפול נמרץ**. הרופאים אמרו לו שיתכונן לגרוע מכל כי המצב קשה מאוד, והרב שוב עשה קמיע ואמר שהרבה מסירות נפש הוא משקיע בזה, ואחרי אחד עשרה ימים הוא יצא מבית-החולים. שאלו את הרב מדוע הפעם זה לקח 11 ימים ואילו בפעם שעברה הוא יצא לאחר 10 ימים, אמר להם **מכיוון שבשבת שכחו להשרות במים לכן אותו יום לא נחשב והיו צריכים יום נוסף**.

הרב היה הולך בכל יום בקביעות לכותל, היה הראשון ובכל מצב. אין זה משנה אם היה מדובר ביום גשום ואפילו בימי השלג והיה צריך לעשות מאמצים עילאיים בכדי להגיע. **איש אמת**, עד שקשה להאמין מהי מידת האמת שהיתה בו. אנשים העידו שהיו רחוקים מאוד מתורה ומצוות ואמרו כל זה היה עד שפגשנו את הרב דרזי, אבל כשפגשנו אותו לא יכולנו לעמוד מול האמת שלו וחזרנו בתשובה.

הרב ידע את יום מותו, הרבנית הצדקת מספרת כי סמוך לפטירתו אמר לה החכם: "**הינך רואה זה חצות! זה זמן חצות!**" ולא ירדה לסוף דעתו. אולם במוצאי שבת קודש עת אשר הזדרזו ורצו להספיק לקבורו קודם חצות לילה (שכידוע לפי כמה מקובלים העניין בזה במוצאי שבת קודש) הבינה אז כנראה מה היתה כוונתו. הרב הגאון ר' מאיר מאזוז שליט"א בהספדו על הרב דרזי לאחר השלושים סיפר כי הגמרא בתענית דף ט' עמוד א' דורשת על הפסוק "**ואכחיד את שלוש הרועים בירח אחד**". לאחרונה גם אצלנו הלכו שלוש הרועים וסימנך "תשב אנוש עד **דכא**" - ר"ת הרב **דרזי** שמואל זצ"ל, הרב **כדורי** יצחק זצ"ל והרב **אטון** שבתאי זצ"ל. והם אף נפטרו בסדר זה.

הרב הלך בכל יום בקביעות לכותל, במשך כ-40 שנים היה נראה ראשון בנץ החמה, בקיץ ובחורף. ואפילו בימי השלג כאשר היה צריך לעשות מאמצים עילאיים כדי להגיע. באחד מן הימים, כשחזר מהתפילה מהכותל המערבי כדרכו בכל יום, באמצע הדרך, הורה לנהג שלו לעצור, והצביע מיד לעבר המונית הבאה מולם באומרו בהחלטיות ובנחרצות: "**דעו! כי יש מחבלים במונית זו הבאים לעשות פיגוע חס-וחלילה בירושלים**". תלמידיו, ביודעם כי רוח הקודש מדברת מתוך גרונו של הרב, התקשרו תכף ומיד למשטרה, ודיווחו על המונית שבא יש מחבלים. וכן היה, **שתפסום עם חומרי חבלה ונמנע פיגוע גדול**.

מעשה היה שפנו לרב מכריו מהעיר חולון והתייעצו עמו לגבי קניית מגרש עבור בית-כנסת. הרב הגיע אליהם מירושלים בכבודו ובעצמו, ובירר עבורם על מקום נוח. והנה, מצאו אדם שאינו שומר תורה ומצוות שהיה לו מגרש מתאים. הרב בא עמו בדברים וביקש כי ימכור את המגרש במחיר נוח בשביל המטרה הנעלה. נענה אותו יהודי ואמר: "**אני מוכן להוריד במחיר, בתנאי שיברכני הרב בבן זכר, הואיל ואני אדם מבוגר ולא זכיתי לבנים**". ענה לו הרב: "כדי שהברכה תחול, עליך לשמור שבת" כי היא מקור הברכה", והוא תנאי ראשון. נענה אותו יהודי ואמר: "אני מסכים, אבל בעוד שבועיים אתחיל לשמור שבת". ענה לו הרב: "לא כן! אלא מעתה הפסק מיד מחילול שבת, ותזכה לבן זכר". נענה אותו יהודי לבקשת הרב ומיד החל בשמירת שבת, ואכן זכה לבן יחיד כדברי הרב. **ובן זה כיום הנו אחד מגדולי ומרביצי התורה בעיר חולון**.

פעם בעת שהרב היה באמצע התפילה, נכנס אדם מעורער בנפשו לביה"כ והחל להכותו מכות נמרצות. הרב לא השגיח בזה כלל כי כל כולו היה שקוע בתפילה. לאחר סיום התפילה שאל בתמימות: "מה היה הרעש כאן?", ועל ההכאות לא שאל, כי לא הרגיש כלל שהיכהו.

בנו, חכם יצחק מספר שבכל עת שאבא היה מתעורר בלילות באיזו שעה שתהיה, גם באופן שרק כמה דקות קודם לכן נרדם, מיד היה קם בזריזות וחריצות לעבודת ה'. באומרו: "אדם המתעורר בלילה, אין הדבר מקרה הוא אלא אות מהשמים כי הקב"ה מחכה לתורה שלו ולתפילה שלו, ויכול להיות שבזכות כך באותו רגע הציל את כל העולם כולו והכריע אותו לכף זכות. וכמה אחריות יש עליו ועל כלל ישראל בזה". הרב היה הראשון להוציא לאור סדרת סידורים עם כוונות הרש"ש.

האדמו"ר הרב אלימלך סג"ל לאווי מטאהש זצ"ל - נולד בשנת ה'תרכ"ה (1864) בטאהש. נקרא בשם 'אלימלך' לאחר שאביו השתטח על ציון קודשו של הרה"ק ר' אלימלך וייסבלום מליז'נסק (מח"ס 'נועם אלימלך') ביומא דהילולא - כ"א אדר, והתפלל שם כדי שיזכה להיושע בבן זכר. כשהיה קטן העיד עליו אביו כי עתיד הוא להיות רבי ופועל ישועות. בהיותו ילד קטן חלה בדלקת ריאות והרופאים לא נתנו לו סיכוי להבריא ונעשה עימו נס והבריא לגמרי. ב-כ"ח סיוון ה'תרל"ג (1873), בהיותו בן שמונה שנים נפטר אביו. גיסו (הגאון ר' יהוסף מקאסאני מח"ס 'בני שלשים'), שמילא את מקום חותנו גידל אותו בביתו. לאחר נישואיו ישב במשך ארבע שנים על שולחן חותנו. רבינו קיבל כתב הסמכה מגדולי הדור, ביניהם: הגאונים ר' יצחק שמלקיש (אבד"ק למברג מח"ס 'בית יצחק'), ר' יואל צבי ראטה (מח"ס 'בית היוצר') ור' יהודה גרינפלד (אבד"ק סעמיהאלי).

גאון אדיר בנגלה ובנסתר. בכל שנה ושנה היה מסיים את כל הש"ס. שלוש פעמים בשנה היה מסיים את כל ספר הזוהר ופעמיים מסיים את ספר תיקוני הזוהר. ענוותן מופלא. עשה פעולות רבות בחוכמה גדולה כדי להסתיר את שמו כדי שלא יתפרסם. מטעם זה לא בחר מעולם גבאי קבוע ותמיד בחר גבאי שיהיה בעל מומים, שהיה קצת אילם או קצת עיוור או שאינו שפוי בדעתו כראוי, כדי שלא יבין את מעשיו. רבינו לא כתב את חידושי תורתו בספר, אף שחידש תמיד חידושים רבים בלימודו הן בתורת הנגלה והן בתורת הנסתר כדי שלא יתפרסם. בהמשך חזר לטאהש. לאחר שגיסו עבר לכהן כרבה של קאלוב רבינו התמנה כרבה של טאהש. מידת השמחה שלו הייתה מושרשת בקרבו, גם כאשר שררה בביתו חשכת עניות נוראה. פעל ישועות בקרב הארץ. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר ב-כ"ג כסליו ה'תש"ג (1942). חי כ-78 שנים. ציונו באוהל אביו בטאהש.

אביו: האדמו"ר ר' משולם פייש מטאהש (בן ר' מרדכי. משושלת ה'תוספות יום טוב'. בשנת ה'תרל"ג פרצה מגיפה גדולה והפילה חללים רבים, ובתוכם גם שניים מבניו, קיבל על עצמו למסור נפשו וע"י כך תיעצר המגיפה ואכן כך היה). **אימו:** מרת מינדל (בת ר' ישעיה דוד שטראסר). **אישתו:** מרת פראדיל (בת ר' יצחק אייזיק מסוואליווא, מח"ס 'תולדות יצחק'). **ילדיו:** ר' מרדכי הי"ד, ר' יצחק אייזיק הי"ד (האדמו"ר מקליינוארדיין), ר' אליעזר צבי הי"ד (דומ"ץ טאהש), ר' אשר הי"ד (אבד"ק קאלוב), ר' חיים שלמה (אבד"ק חוסט). **מרבתינו:** ר' שלמה שפירא ממונקאטש (מח"ס 'שם שלמה' - רבינו היה תלמידו המובהק), ר' צבי אלימלך מבלאזשוב.

יפרה אימו של הרה"ג ר' יונה וויזל ילידת טאהש מעשה פלא: בביתם עבד ערל. באחד הימים בשעת עבודתו נפל העבד ומת במקום. על כל המשפחה נפל פחד גדול, אולי חלילה יעלילו עליהם שהם הרגו אותו ואז הם יהיו בסכנה גדולה. הם רצו מהר לרבינו. כאשר הצדיק שמע מה אירע הוא התלווה איתם לביתם. כשהגיע לשם, רבינו נתן מכה לערל, ואמר לו ללכת. לעיניהם המשתוממות הערל שמת, קם והלך לביתו. כאשר נכנס לביתו נפל ומת שם, ולהם הייתה הישועה.

יפר נכדו האדמו"ר מטאהש זצ"ל: "אני זוכר שבשנת ה'תרצ"ט השיא דודי כ"ק הרה"צ רבי חיים שלמה סג"ל לאווי זצ"ל מחוסט טאהש את בתו. שמחת החתונה התקיימה בעיר טאהש, בחצר קודשו של זקני הקדוש זיע"א. בלילה ההוא אפפה את זקני הקדוש שמחה עילאית, שעלתה על גדותיה, וארשת של צהלה הייתה נסוכה על פני קודשו. כשהגיע זמן ריקוד - שעת 'מצווה טאנץ', הוא פיזז וכרכר בכל עוז, בהתלהבות נפלאה ובדביקות עצומה. היה זה מעמד נשגב, שלא ישכח מפי כל הנוכחים במקום. תוך כדי כך, פשט זקני הקדוש את השטריימל מעל ראשו וזרק אותו לעבר החסיד מוה"ר ר' יחזקאל ווידר. ר' יחזקאל היה שנים רבות חשוך בנים ר"ל. כעבור פחות משנה זכה ר' יחזקאל להיפקד בזרע בר-קיימא".

פעם אחת הגיע לרבינו אדם וסיפר שקיבל צו גיוס להתייצב לצבא. השר הנקרא ראש-העיר שבאותו מחוז היה רשע גדול ומשומד. הוא היה צריך ישועה גדולה כדי להינצל מידי ואל להתגייס. אמר לו רבינו: "הרי כתיב: 'כְּרִקְמָהּ חֲזִיר מִיַּעַר' (תהילים פ, יד), רש"י פירש על הפסוק הזה כי אות עין של מיער תלויה, הרי מפורש כי העין של המעיאר (ראש העיר. המילה מעיאר נשמעת כמו מיער) תלויה. **כלומר, שלא יראה אותך.** כעבור מספר ימים חזר האיש וסיפר כי **כאשר התייצב לפני המעיאר, הוא לא פנה אליו כלל, כאילו הוא לא ראה אותו, וכך יצא לשלום.**

הרה"ח ר' חיים צבי שבארץ סיפר מעשה פלא שהתרחש איתו: ר' חיים צבי הגיע לרבינו כדי לבקש את ברכתו להיפטר מגיוס לצבא בהונגריה. רבינו נתן לו שתי קוביות סוכר לסגולה. בדרך פגש יהודי, שגם הוא חיפש דרך להיפטר מהצבא. היות והיה בעל לב רחום הוא נתן לו קוביית סוכר אחת. כאשר הגיע הזמן והוא נקרא לצבא. לאחר הבדיקות נתנו לו פטור רק לחצי מהזמן. הוא הלך לרבינו והתאונן, שקיבל למעשה רק חצי פטור. הרבי מיד שאל אותו: "**מה עשית עם קוביות הסוכר?**" הוא סיפר לו את כל המעשה. הרבי הגיב: "נו, וכי מה רצית? **חצי ממה שנתתי לך היא חצי ישועה.**"

הגאון הרב חיים חזקיהו מדיני זצ"ל - נולד בירושלם ב-ז' חשוון ה'תקצ"ג (1832). עוד בשחר טל ילדותו הצטיין בכשרונותיו הנשגבים, בהתמדתו הגדולה ובבקיאותו הנפלאה. בהיותו בן 13 שנים בלבד הוסמך להוראה. בשנת ה'תרי"ג (1852) נפטר אביו ועול הפרנסה הוטל עליו. כיוון שראוהו חכמי ישראל בדחקותו ובמיוחד הראש"ל ר' חיים ניסים אבואלעפיה, קמו לזרזו שיעתיק ממושבו ויסע אל שארי בשרו היושבים בקושטא (איסטנבול). שם במשך 13 שנים עסק בהוראה וגם שימש כדיין.

שם לילות כימים לשקוד על דלתי התורה והעבודה. מילא כרסו בש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים. גאון בנגלה ובנסתר. בעל זיכרון פנומאלי. ענוותן מופלא. בשנת ה'תרכ"ז (1866) בהיותו כבן 33 שנים, נזדמן לקושטה אחד מעשירי ארץ קרים (דרום חוסייה) והפציר בו שיקבל את כתר הרבנות בעיר קרסו בזאר בקרים שברוסיה. משכורתו הדלה היתה בסך ארבעים רובל ורבינו הסתפק כדי מחייתו. ובעת שהשיא את בנותיו, סירב לקבל תוספת מבני הקהילה שהיו עניים (את שלושת בנותיו השיא לתלמידיו, שהתפרנסו כבעלי מלאכה מקומיים בסנדלרות, חייטות וכובענות). רבינו ייסד ישיבה ובה הרביץ תורה.

בשנת ה'תרל"ח (1878) הגיע עד לשערי מוות והוסיפו לו את השם חיים כסגולה לרפואה. בשנת ה'תרנ"ט (1889) שב לארץ ישראל והתגורר בירושלים למשך שנתיים. מאוחר יותר עקב פטירת ר' חיים רחמים יוסף פרנקו (רבה של חברון) עבר לחברון. שם שימש כדיין וכן פתח ישיבה בבית רומנו. נפטר ב-כ"ד כסליו ה'תרס"ה (1904). חי כ-72 שנים. ציונו בחברון. הגויים שהעריצו את רבינו, ניסו מספר פעמים להוציא את גופו הטהור ולקבורו אצלם. שנה לאחר פטירתו התגלה הקבר פתוח. כנראה שהופתעו במהלך החפירה וברחו. הגוף היה שלם כביום הקבורה ממש והתכריכים היו לבנים ללא כל כתם.

אביו: ר' רפאל אליהו. **אמו:** מרת קאלו וידה. **אשתו:** מרת רבקה בת לונא. **מתלמידיו:** ר' בכור הלוי, ר' דוד נתן, ר' חיים שמואל נר, ר' ניסים יאחיה ור' ניסים יוסף אלנקוה. **מרבותיו:** אביו, ר' רפאל אליהו (רבו המובהק), ר' יצחק קובו (חכם באשי), ר' יוסף חיים בורלא (אב"ד ירושלים). **מספריו:** **שדי חמד** - פסקים וחיידושים וכללים בערכין בסדר א"ב (18 כרכים). **מכתב לחזקיהו** - חיידושים ושו"ת **אור לי** - שו"ת (לזכר בנו היחיד שנפטר בחייו). **פקעות שדה** - תוספת ל'שדי חמד'.

בספר "אני תפלה" (ח"א עמ' לח) מביא ששאלו לרבינו איזו זכות הוא תולה שספריו 'שדה חמד' התפשטו כל כך ברחבי תבל? על כך סיפר הוא כי בצעירותו למד בישיבת כולל אברכים שהחזיקו גם גדול בביתו ועל חשבונם, והוא היה מהשקדנים הגדולים וראה חיל בלימודו. התקנא בו אחד, וקנאתו בערה בו, איך הוא מצליח ומתעלה בלימודיו, ואילו הוא אינו רואה ברכה, קנאתו ומדותיו הרעות הביאו לידי כך, עד שיזם עלילה שפלה, **הוא שיחד את המשרתת של הגביר בעל בית המדרש שתוציא שם רע עליו כמעשה אשת פוטיפר**, ואכן בוקר אחד התפרצה לפתע אותה ערלית ופתחה בצעקות שהאברך בבית-הכנסת נטפל לה. קמה מהומה עד שביקשו לסלק אותו מבית המדרש, הגביר שמע מהענין והכריז "הוא אדם קדוש" ומי שימשיך לדבר עליו-שרגלו לא תדרוך פה יותר.

המשיך ה'שדה חמד' עברו כמה ימים ובשעת בוקר מוקדמות, באה אליו אותה גויה מתייפחת בבכי ומספרת: "אתה הרי יודע שהעללתי עליך עלילת זדון תמורה בצע כסף. אבל לא נשאר לי מכל זה מאומה, כי הגביר פיטר אותי, לכן אני רוצה להתוודות ברבים שזה היה עלילה ותמורת זאת תדבר עבורי לגביר שיחזיר אותי לעבודה". בתחילה רצה בעל ה'שדה חמד' לאמץ את העיסקה שכן ע"י כך יוסר הכתם ממנו, אבל לאחר מכן חשב איזה חילול ה' הרי יצא מכך שיתברר שיש איש עם רשעות כזאת. לכן אמר לגויה: "את תשתקי ואני אדבר עבורך עם הגביר" ואז הרגשתי שראשי נפתח והעניקו לי במתנה את מעלות החכמה.

מעשה באשה אלמנה שבאה להזמינו לאירוסין בתה, שאלה "ואיה תערכי את האירוסין?" - "בדירתי" ענתה. "כלום יש מקום בדירתך שכל בני העיר?" אמרה: "בוודאי לא כולם יבואו, מי יפקוד אלמנה כמוני". חזר ואמר: "אפשר שכולם יבואו, בואו וסדרו את האירוסין בביתי" מיד קרא הרב לרעייתו ואמר לה: "מהרי והזמיני את הקהל לביתנו וכל מחסוריה עלינו".

"אלמלא ידעתי את המחבר שהוא חי עמנו היום, הייתי אומר כי אחד מהראשונים הוא". כך העיד רבי בצלאל הכהן מווילנא (אורות ממזרח עמ' קנח) קשה להאמין כיום כיצד איש אחד יצר את כל ספרי "שדה חמד" על שפעת כרכיו, ללא עזרת מחשב ללא עזרת צוות אלא רק במתת אלקים אשר חננו בתפיסה נפלאה, ובזכרון פנומאלי בחינת "בור סוד שאינו מאבד טיפה" וכמובן בכח שקידתו הנדירה.

בספר זכרונות לרבי משה בלוי ("על חומתיך ירושלים") מביא מעשה מופלא שקרה כשנה וחצי לאחר פטירתו: "בקיץ ה'תרס"ו הזדמנתי לחברון-והנה רעש בעיר מישהו חזר מבית העלמין, וראה את קברו של הגאון בעל ה"שדה חמד" פתוח, (הגויים העריצו מאוד את הרב וניסו לא אחת להוציא את גופו הטהור ולקבורו אצלם) ותהום כל העיר, וכל התושבים יצאו לבית העלמין והנה נתגלה שמי שהוא חפר את העפר מקברו וניסה להוציא בכוח את גופת המנוח זצ"ל במשכו אותו ברגליו, הפושעים כבר הופתעו כנראה באמצע מלאכתם וברחו. וראו זה פלא, הגוף היה שלם כביום הקבורה ממש, והתכריכים היו לבנים כשלג בלי כל כתם, לא שלטה בגוף קדוש זה רימה, ולא נתנון משך יותר משנה תמימה ויהי הדבר לפלא נורא, חברי החברה קדישא סתמו שוב את הקבר, ורבינו חברון גזרו ליום המחרת "תענית ציבור" וסליחות התעוררות היתה גדולה מאוד.

הגאון הרב אהרון יהודה ליב שטיינמן זצ"ל - נולד ב-י"ד חשוון ה'תרע"ה (1914) בקמניץ (הוריו היו תושבי בריסק ובגלל המצב לפני מלחמת העולם הראשונה התגוררו אצל הורי אימו). בילדותו למד בת"ת המקומי ונודע לעילוי. כשהיה כבן 11 שנים התחיל את לימודיו בישיבת 'תורת חסד' בבריסק. בגיל 16 נסע לקוברין ללמוד. בהמשך למד בישיבת קלצק וישיבת 'תורת חסד'. בשנת ה'תרצ"ז (1937) לאחר שקיבל צו גיוס לצבא הפולני (על אף שהיה אמור לקבל פטור בגין אחיו ששירת בצבא) שינה את שם משפחתו (שטימן) כדי להציג את עצמו כבן יחיד ולהשיג פטור. אולם המהלך נכשל, ובעקבות זאת עבר לשוויץ עם שני נכדי ר' חיים סולובייצ'יק (ר' משה ור' אריה לייב גליקסון), שם למד ולימד. בזמן מלחמת העולם השנייה איבד את משפחתו, והוא נלקח למחנה העבודה בשאונברג. לאחר נישואיו התגורר בלוגאנו.

בקיץ ה'תש"ה (1945) עלה לארץ. כעבור חצי שנה מונה לראש ישיבת 'חפץ חיים' בכפר סבא. באלול ה'תשט"ו (1954) מונה כראש ישיבת פוניבז' לצעירים. בשנת ה'תשכ"ה (1964) מונה כראש כולל פוניבז'. בשנת ה'תשל"ח (1977) הקים את ישיבת 'גאון יעקב' ובה שימש כראש ישיבה. בשנת ה'תשמ"ט (1988), הוזמן ע"י הרב שך לכהן במועצת גדולי התורה של דגל התורה. יזם וסייע בהקמת רשתות כוללים שבהם אלפי אברכים, כגון: 'עטרת שלמה', 'יששכר באהליך' ו'מגדל עוז'. בשנת ה'תשנ"ח (1997) ייסד את ישיבת 'אורחות תורה'. הקים עם ר' יעקב אריה אלטר, האדמו"ר מגור, את רשת מוסדות החינוך 'נתיבות משה'. **ענוותן. הגאון ר' חיים קניבסקי אמר על רבינו שיש לו רוח-הקודש. שקדן מופלא. וותרן מופלא.** נפטר ב-כ"ד כסליו ה'תשע"ח (2017). חי כ-103 שנים. ציונו בבני-ברק.

אביו: ר' נח צבי (שימש כמלמד ושמש ביה"כ 'חברה לוויה' בבריסק). **אימו:** מרת גיטל פייגא (בת ר' משה אליהו גיבורנובסקי). **אשתו:** מרת תמר (בת ר' שמאי קורנפלד מחסידי גור. נישאו בטבת ה'תש"ד-1943). **מרבותיו:** ר' יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק, ר' משה סוקולובסקי, ר' אברהם יעקב גורדון (המשגיח), ר' פסח פרוסקין, ר' שלמה מטות, ר' ישראל חיים קפלן, ר' שמחה זליג ריגר (מו"צ), **חברותא:** ר' שאול קרליץ, ר' משה יהודה שניידר. **מתלמידיו:** ר' יוסף רוזנבלום (ר"י 'שערייזש' ברוקלין), ר' בן ציון פלמן (רב שכונת 'נחלת משה'), ר' איתמר גרבוז (ראש ישיבת 'אורחות תורה'), ר' חיים שאול טאוב (האדמו"ר ממוז'ז'ין), ר' אלימלך בידרמן (המשפיע), ר' דן סגל, ר' דניאל וולפסון (ראש ישיבת 'נתיבות חכמה'). **ילדיו:** מרת רחל דבורה (נישאה לר' זאב ברלין, מייסד וראש ישיבת 'גאון יעקב' בבני ברק), ר' משה (ר"מ בישיבת 'עטרת שלמה'), ר' שרגא נח (ר"י לצעירים 'קהילות יעקב' בבני ברק. חתן ר' חיים קניבסקי), מרת טובה ציפורה (נישאה לר' דב שפירא, ר"י 'יד הלוי' בירושלים). **מספריו:** **אילת השחר**- חידושים על מסכתות התלמוד, על התורה ועל הגדה של פסח **חסד ומשפט**- על מסכת סנהדרין **ימלא פי תהילתך**- שיחות מוסר **מפקודיך אתבונן**- שיחות לימים נוראים **עזי ומגיני**- על מתן תורה.

לפני למעלה מחמישים שנה, עת כיהן רבינו, כראש ישיבת 'כפר סבא', שהתנהלה על ידי 'צעירי אגודת ישראל', סוכם עימו על גובה השכר החודשי, שיינתן לו, אך מצבה הכלכלי של הישיבה לא איפשר לה לעמוד בהתחייבות. רבינו לא אמר מילה, ואף לא רמז בעניין. כיצד פירנס את ביתו אז? מאכלים מבושלים ירדו מעל שולחנם של בני הזוג שטיינמן במשך כל ימות השבוע! גם בשבת, בזמן שכל ישראל מענגים את שולחנם בבשר ודגים, להם לא היה במה לרכוש מצרכים יקרים אלו... כך סיפרה לימים הרבנית הצדקת מרת תמר ע"ה לנכדיה: "ביום שישי הייתי הולכת לשוק וקונה שני חצילים. פרסתי אותם לפרוסות וטיגנתי אותם. לאחר שרבינו קידש על היין ובצע את לחם המשנה, הגשתי לו מנת 'דגים' - פרוסת חציל מטוגן. כשסיים לאכול, הוא שר זמירות, אמר דברי תורה ערבים, ואז הגשתי לו מנה 'בשרית' - פרוסת חציל מטוגן... **כך לא שבת אחת ולא שתיים, לא שנה ולא שנתיים! במשך שש שנים רצופות!** שבת אחרי שבת, אכלנו חלה וחציל בתור דגים ובתור בשר..."

כעבור שש שנים התמנה להנהלת הישיבה מנהל חדש צעיר ונמרץ. כששמע כי בבית רבינו אוכלים חצילים בשבת, מיהר ביום שישי ובא לרבנית, והגיש לה מעטפה עם כסף, שיספיק לקניית עוף ודג לכבוד השבת... היא לא סיפרה לבעלה הגדול, כי חפצה להפתיע אותו. בסעודת שבת לאחר שבצע על החלה, הגישה לו... **מנה אמיתית של דג!** רבינו לא שאל מאומה ואכל את הדג, אבל, כשהוגשה לו גם מנת העוף התעניין, מניין היה לה הכסף לקנות מוצרים יקרים שכאלו...

היא השיבה בשמחה, כי המנהל החדש נתן לה את המגיע להם... רבינו רהר מעט ופנה לרעייתו ושאל אותה: "האם החצילים היו לך כל כך רעים?". היא ענתה בנחרצות: "לא!" - "אם כן", פסק בעלה הגדול, "**חבל על כספי הישיבה, במוצאי שבת קודש השיבי את יתרת הכסף, ונמשיך לענג את השבת בחצילים...**"

פעם, כשלא היה כסף למשכורות נוצר מצב, שהרמ"ם לא קיבלו משכורות במשך תשעה חודשים! לבסוף, כשהגיע הכסף, ויתר רבינו על המגיע לו, באומרו, שהרי על לימוד התורה אינו לוקח כסף, וכל מטרת הלקיחה היא, כדי שיוכל לחיות ולהתפרנס. הוא הרי נשאר בחיים כל החודשים האלה, ואין הוא זקוק עתה לכסף זה... (הגש"פ בצלו חמדתי)

דוע לבני הבית כי לרבינו אין 'חוש ריח', ולכן ב'הבדלה' במוצש"ק אינו מברך בעצמו על הבשמים. וסיפרה הרבנית ע"ה שלא היה זה מלידה אלא לאחר נישואיהם גרו בשוויץ, ועל יד ביתם היה בית עבודה זרה, והיו מקטירים שם תמיד לעבודה זרה כל מיני מרקחות של בשמים, והריח היה מתפשט בכל האזור, ומאוד מאוד כאב לבעלה הגדול, שצריך להריח ריח של עבודה זרה, ולא ידע את נפשו מצער, **עד שיום אחד התפלל וביקש בתחנונים מהקב"ה, שיטול לו את 'חוש הריח', ולאחר יומיים בא לרבנית בשמחה וסיפר לה, שאכן שמע הקב"ה את תפילתו, וכבר אינו מריח כלום.**

הרב מקובל רפאל אברהם שלום מזרחי שרעבי זצ"ל הידוע בכינויו הרא"ש- נולד בירושלים בשנת ה'תקל"ה (1774). כיהן כראש ישיבת המקובלים 'בית א-ל' (מעניין לציין שגם אביו, וסבו שימשו כראש ישיבת המקובלים 'בית א-ל'). **גאון בתורה בנגלה ובנסתר. התפרסם כעושה נפלאות וכונה 'בעל הנס'.** בעל יראת שמים עצומה. נפטר ב-כ"ה כסליו (יום ראשון של חנוכה) ה'תקפ"ז (1826). חי כ-52 שנים. ציונו בהר הזיתים (בחלקת החסידים) בירושלים.

אביו: ר' חזקיהו יצחק. **סבא (מצד אביו):** המקובל ר' שלום שרעבי (הרש"ש). **סבא (מצד אמו):** ר' יצחק קובו הראשון. **אמו:** מרת שמחה. **מרבותיו:** אביו, ר' חזקיהו יצחק שרעבי. **מתלמידיו:** ר' ידידיה רפאל אבולעפיה (שימש כראש ישיבת המקובלים 'בית א-ל'), ר' חיים אברהם גאגין. **מספריו:** דברי שלום- על עץ החיים ושמונה שערים של ר' חיים ויטאל, דרשות קבליות, כוונות התפילה ודינים ומנהגים.

מעשה בבחור ספרדי, שחי בעיר העתיקה בירושלים בדורו של ראש המקובלים, רבי רפאל אברהם שלום מזרחי שרעבי, נכדו של הרש"ש הקדוש זיע"א. פרנסתו של אותו בחור מחנות מכולת שהייתה ממוקמת מול ישיבת "בית אל" והיה מתנהג כחסיד וצדיק, עד שהיו אנשי העיר מלגלים עליו וקוראים אותו בצחוק בשם "חכם שמואל", והוא שומע חרפתו ואינו משיב.

יום אחד הגיע מסוריה יהודי עשיר גדול, אשר רצה לזכות בהונו לחיי עולם הבא, ולכן הגיע לפני רבינו רפאל ואמר לו, **שברצוני לתמוך בו מהונו הרב.** שמע זאת רבינו ואמר: "כאן יש יהודי חנווני ירא שמים בתכלית ומתפרנס בדוחק. **לך ותאמר לו, שמהיום הוא יספק לחכמי הישיבה כל צרכיה, וכבודו ישלם לו מדי חודש בחודשו עבור סחורתו.**" שמע זאת אותו אדם והסכים בשמחה רבה. העשיר חזר לארצו ובכל חודש היה שולח כסף עבור הוצאות הישיבה.

והנה, חודש אחד לא הגיע הכסף. אמר החנווני לעצמו: "אך מקרה הוא" והמתין. בחודש לאחר מכן שוב לא הגיע כסף, ולשמואל החנווני לא היה מה לתת להם, שהרי גם מה שכבר סיפק להם היה בהקפה, ולכן גם הוא בעצמו היה כעת בעל חוב. בלב כבד בא וסיפר לרבינו, את מה שאירע. אמר לו הרב: "זה בוודאי לא סתם מקרה, בוא ונלך לראות בשלומי".

קמו שניהם ונסעו לסוריה. הגיעו לביתו של העשיר ומצאוהו חשוק, ואשתו יושבת ובוכה. שאל הרב לפרש הדבר. ענתה ואמרה: "**המושל בעיר רשע גדול, וכבר זמן רב שנתן עינו בממונו של בעלי. לפיכך העליל עליו עלילה והביאו אותו לבית האסורים.**" כעס הצדיק ושאל: "היכן ביתו של המושל?!" אמרה לו: "סכנה גדולה ללכת שמה, שומרים רבים סביב ביתו וצריך היתר מיוחד כדי להיכנס". הרב לא שמע אליה, לקח את הכתובת ואמר לחכם שמואל: "בוא עמי ולא תפחד, ה' ישמרנו!".

הלכו והגיעו לפני מחנה השומרים הראשון, עשו את דרכם פנימה, ולמרבה הפלא אף אחד מהשומרים לא פצה פה, אולי גם לא ראו אותם. עברו גם את המחנה השני ושוב חזר המעשה על עצמו. אף אחד מן השומרים לא פנה אליהם. הם המשיכו בדרכיהם, והנה כבר נכנסו לתוך גנו של המושל, והוא יושב בכיסאו.

תכף כשראה אותם נכנסים, מיד רץ אליהם, לפני שייכנסו לבית ושאל בהכנעה: מה בקשתם ולשם מה באו? אמר לו הרב: "היכן יהודי פלוני? תאמר לי מה פשעו?". ענה המושל: "**שום פשע! תכף אני שולח אותו חזרה לביתו.**" "והיכן כל ממונו והונו?" הקשה הרב. גם את הכסף אשלח עמו חזרה אל ביתו, לא אחסיר ממנו דבר!", השיב המושל.

חכם שמואל עומד ומשתומם: "**מה קורה כאן? כיצד נכנע כך המושל לפני החכם, שאינו מכירו ולא ראהו מעולם?!**" הדברים היו נשגבים מבינתו. ואכן תוך שעה, קיים המושל את הבטחתו. הוא שלח את היהודי בכבוד רב אל ביתו עם כל רכושו. **ותהום כל העיר על דבר הפלא הזה.**

כמובן, העשיר התנצל בפני חכם שמואל ושילם כמובן עבור כל מה שהגיע לו. ובינתיים ראה חכם שמואל את כל השפע שיש שם בסוריה, והנה מחירו זול כחצי מהמחיר בירושלים, החליט לנצל אותה הזדמנות, ולכן עמד וקנה ומילא **שש עגלות בסחורות ושכר גוי שיוליך אותם עמם לירושלים.**

בדרכם אמרו לגוי: "**כעת חצות לילה, אנו נעצור לתפילת חצות, ואתה תמתין לנו מעט.**" ישבו שניהם וערכו 'תיקון חצות' בבכיות, נוראות, ולא שמו לב למתרחש סביבם. כשסיימו להתפלל ולשפוך צוקם לפני שוכן מרומים, **שמו לב, כי הגמלים יחד עם כל הסחורה, שרכש שם נעלמו יחד עם הגוי.**

אמר רבי רפאל לחכם שמואל: "אל תצטער כלל! שב ואמור שירות ותשבחות וה' יעזור!". **בינתיים עשה הרב מה שעשה, ואחר כמה זמן, חזר הגוי יחד עם הגמלים וכל הסחורה שעליו, והוא בוכה.** שאלו רבי רפאל: "איפה היית ומה עשית?". ענה הגוי: "**בעת שישבתם להתפלל אני נמנמתי, לפתע באו שלושה שודדים וחרבם בידם, סתמו את פי, וקשרו את ידי ולקחו אותי בשבי ואת הגמלים וכל הסחורה עימם. לפתע פתאום הגיעה רוח חזקה ועצומה. היא הרימה את השודדים והשליכה אותם למרחקים. הפלא הגדול היה, שהרוח לא הרימה את הגמלים והסחורה. ומיד שראיתי כך, התחלתי להודות לאלוקים וברחתי כל עוד נפשי בי ושבתי אליכם.**"

"ומדוע אתה בוכה?" שאל הרב. "מכיוון שפחדתי מהרוח, שלא תיקח גם אותי, וכעת שניצלתי, בוכה אני משמחה!" ענה הגוי. בדרך, אמר הרב לחכם שמואל: "**דע לך ידידי החסיד, שבעוד חודשיים אני קרוי לישיבה של מעלה, לכן לא תגלה, את מה שראית אצלי עד יום פטירתך, רק בתוך ההספד שתישא בהלווייתך, תאמר להם, מה שראו עיניך.**" ואכן כפי שאמר הצדיק כך היה. רבינו התבקש לבית עולמו וחכם שמואל פרסם את שאירע.

המקובל הרב אברהם מרדכי נסים הררי רפול זצ"ל - נולד ב-ט"ו ניסן ה'תרנ"ה (1895) בירושלים העתיקה. את ראשית חינוכו קיבל בת"ת בשכונת הבוכרים. בתום לימודו עבר ללמוד בישיבת 'אוהל מועד'. אחר נישואיו המשיך בשקידתו הרבה, עלה ונתעלה מאוד. בימי מלחמת העולם הראשונה (שנים ה'תרע"ד-ה'תרע"ח 1914-1918), למרות שהיה מטופל בילדים קטנים ובחוסר כל, לא הרפה מלימוד התורה הקדושה. בשנת ה'תרע"ה בחודש אייר (1915) התכנסו גדולי החכמים לצורך תיקון, ורבינו על אף גילו הצעיר (20 בלבד) נכלל בין גדולי המקובלים הגאונים - ר' שאול קצין, ר' חיים שאול דוויק הכהן, ר' אברהם עדס, ר' אברהם טוויל הכהן, ר' עזרא הררי רפול, ר' ראובן שרבאני, ר' שמואל בוחבוט ועוד.

בשנת ה'תרפ"ג (1923) נפתחה ישיבת 'פורת יוסף' בירושלים בעיר העתיקה ורבינו החל ללמוד ונמנה עם בוגריה. בשנת ה'תשט"ז (1955) עבר ללמוד בישיבת 'עוז והדר' שגאולה (לאחר שהישיבה נחרבה ע"י הירדנים). סיפרו חכמי המקובלים, שכל שאלה בזוהר הקדוש שהיה מוקשה עליהם היו פונים לרבינו ומיד היה מצוין את המקור המדויק תוך כדי שהיה מצביע על הדף והשורה בבקיות מדהימה. וכן העיד הגאון ר' עובדיה יוסף זצ"ל: **"כל מה שהיינו מחפשים בדברי רבותינו בש"ס ובמדרשים ולא מצאנו- שואלים היינו את ר' אברהם רפול, והיה עונה לנו ומאיר את עינינו".** גאון בנגלה ובנסתר.

כשהיה בגיל שלושים, איבד את ראייתו בעין. רבים פנו אליו ונושעו. כשבאו אליו וביקשו את ברכתו, נהג לומר: **"תתפלל אתה, ואני אנסה להתפלל. אם יעזור ה' יתברך- תתקבל התפילה"**. ואכן, **תפילותיו לא שבו ריקם**. פניו הפיקו שמחה תמידית. אולם כשדיבר על מעמד יום הדין שאדם עתיד לתת לפני הקב"ה, היה פורץ בבכי. יגע רבות בחינוך צאצאיו לתורה. גמל חסד עם הרבים. כששמע על חולה מסוכן או חלילה על אסון שהתרחש, בכה בכי מר. העיד עליו הגאון ר' אברהם מונסה: **"מקובל עלינו מזקני דור שעבר, שר' אברהם רפול אינו מוגדר כירא חטא, אלא אינו יודע מה זה חטא!"**. מידת האמת הייתה נר לרגליו.

היו לו למעלה מעשרה אירועים מוחיים, אולם בחסדי הבורא שום אירוע לא השפיע על כושר שכלו. לפני פטירתו עבר ניתוח במח, הפרופסור המומחה העיד שמעולם לא ראה אדם בגיל כזה שתאי השכל במוחו זכים וצלולים ללא פגם. גם בזמני זקנה ושיבה, שהיה חולה ותשוש, כל אימת שהיו באים לבקרו, דיבר רק בדברי תורה. התבקש לבית-עולמו בליל כ"ה כסליו ה'תשנ"ב (1991). חי כ-97 שנים. באותו יום ירדו גשמי זלעפות משמים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' עזרא הררי רפול (מחכמי ארם צובא שבסוריה, המשפחה הגיע לחלב שבסוריה בעקבות גירוש ספרד). **אמו:** מרת שמחה. **אשתו:** מרת שרה (בת ר' יוסף זכאי, נישא ב-י"ב תשרי תרע"ד - סיפרו עליה כי מעולם לא הרימה את קולה, התרחקה מכעס ומחלוקת, ותמיד חיה בשלום עם כל הסובבים עימה). **מרבתי:** הגאון ר' רפאל שלמה לניאדו, ר' חיים שאול דוויק הכהן (גם פשט וגם סוד), ר' עזרא עטיא. **חברותא:** ר' שלום לופס (רבה של עכו במשך 46 שנים). **בנו:** הגאון ר' יוסף. **מספריו:** **יאמרי אברהם** - חידושים, רמזים, גימטריות ופרפראות לפי סדר פרשיות השבוע, וענייני תפילה ומועדים.

רבינו נהג למצוא גימטריות ופרפראות בחוכמה רבה. בכל נושא היה מוצא רמז כלשהו בראשי תיבות או בגימטריות. כאשר שאל לשמו של אדם, מיד מצא פסוק או פתגם הקשור לשמו. לפעמים נהג להשיב בגמטריא והתפלאו כולם על כך שממש כנבואה הייתה יוצאת מפיו. יהודי אחד שהגיע לבית הרפואה 'ביקור חולים' לאחר שלקה בדלקת ריאות קשה. לאחר שעבר בדיקות מקיפות על ידי הרופאים במשך זמן מה נלאו הללו למצוא לו תרופה למחלתו. בלית ברירה שוחרר הנ"ל בעודו חולה, והנה עם יציאתו מבית הרפואה פגש את רבינו. בצר לו סיפר על מחלתו ועל העובדה כי ידם של הרופאים קצרה מלהושיע. היה זה בחודש אדר, והרב אמר לו מיד כי אין לו לדאוג, שכן המלה **אדר** הינה ר"ת **אין דלקת ריאות**. ואכן מדברי רבינו לא נפל דבר, **ותוך זמן קצר הלה יצא מכלל סכנה והתרפא לחלוטין ללא נטילת תרופות כל שהן**.

ביום שישי אחד אמר רבינו לבני ביתו: "מדוע היום מעונן כל כך עד שאי אפשר לראות דבר?". התבוננו הללו ולא הבינו מדוע רבינו אומר זאת, **שכן הראות הייתה טובה למדי**. לאחר דקות ספורות הוברר ל"ע כי **ראייתו של רבינו אבדה כמעט לחלוטין!** ולמעט צללים כבדים אינו מבחין במאומה. מיד רצו להבהילו לרופא עיניים שיבדוק את רבינו. אולם הצדיק אמר להם: "לשם מה לקרוא לפרופסור? הרי ישנה סגולה לראייה שאמרו רבותינו, **והיא להביט על היין של הקידוש ועל נרות שבת בשעת הקידוש**". ואכן בליל שבת לאחר שהתבונן דקות מספר על הנרות ועל היין **ביקש שיביאו לו את הספר 'חוק לישראל' והוא החל לקרוא בו כבימים ימימה שכן חזר לו מאור עיניו**.

פעם אחת נכנס אברך אחד לרבינו וסיפר, שאמו חולה זמן מה ומאושפזת בבית הרפואה וצריכה לעבור ניתוח וביקש מרבינו שיתפלל עבורה לרפואה שלמה. הצדיק השיב כי כעת עליו למסור שיעור בישיבת 'פורת יוסף' שיחת מוסר לתלמידיו וכדי שלא יהיה ביטול תורה, יתפלל עליה בעז"ה לאחר השיעור. בשעה אחת וחצי כששב רבינו לביתו, התפלל לרפואה שלמה על אימו של אותו אברך ועשה פדיון עבורה ב-160 מטבעות כסף. לאחר הפדיון מקבל רבינו שיחת טלפון מבית החולה כאשר בנה האברך נמצא בצד השני **ומספר לרבינו בהתרגשות כי בדקות האחרונות חלה הטבה משמעותית במצב בריאותה של אימו והרופאים הסובבים אותה אינם מבינים כיצד אירע הנס הגדול!**

מסופר על הגאון המקובל ר' אברהם עדס זצ"ל, כי פעם חלתה אשתו הרבנית צלחה ע"ה אנושות. אסף ר' אברהם עשרה תלמידי חכמים מופלגים שיקראו לרפואתה את כל ספר התהילים בלי דיבור עם כוונת השמות (סגולה בדוקה וידועה לרפואה). הצעיר שבהם היה רבינו אשר בחרו ר' אברהם עדס, שהיה ידוע כבעל רוח-הקודש, כי יהיה במניין המתפללים לרפואת אשתו.

האדמו"ר הרב חיים הגר זצ"ל מאוטוניה - נולד כבן שני ב-כ"ג באייר ה'תרכ"ב (1862). נקרא ע"ש זקנו רבי חיים מקוסוב (ה'תורת חיים' זיע"א). בזמן לידתו היה אביו בן 17 שנה והיה סמוך על שולחן אביו. גדל עם אחיו בבית הסבא, האדמו"ר ר' ישראל, האהבת ישראל, האדמו"ר השלישי מויז'ניץ. כבר כשהיה נער ניכר כי לגדולות נוצר. משמיים התברך בכישרונות גאונים נדירים. הוא עלה והתעלה בתורה וביראה. היה עוסק בתורה יחד עם אחיו האהבת ישראל, כאשר התמדתם ושקידתם בתורה יחד הייתה עצומה, הם למדו לילות כימים בתורה. בגיל 13 הוסמך להוראה ע"י הגאונים ר' שלמה דרימר (ה'בית שלמה'), ר' יוסף שאול נתנזון (אב"ד למברג) ור' יעקב ווינדנפלד מהורימלוב (ה'לוכב מיעקב').

בשנת ה'תרנ"ג (1892) אביו נפטר ורבינו התמנה לאדמו"ר. (רוב החסידים הלכו אחרי אחיו, האדמו"ר ר' ישראל וחלקם הלכו אחרי רבינו. היו לרבינו אלפי חסידים ברחבי גליציה, לייפציג, לבוב וקראון הייטס). רבינו התיישב באוטוניה (אוקראינה) עד מלחמת העולם הראשונה. לאחר מכן נמלט לווינה. לאחר המלחמה שב לאוטוניה, אבל מכיוון שנחרבה עבר לסטניסלב. כיהן גם כנשיא כולל בוקובינה. גאונותו העצומה התפרסמה בכל העולם. פעם אחת כאשר עבר ליד ביתו בבוהוש אמר: "בבית נעשיתי יהודי טוב. לא נכנסתי לישון לפני ארבע ולא קמתי אחרי חמש!". משנת ה'תרס"ד (1904) חלה וסבל ייסורים קשים. עבר עשרות ניתוחים מאז ועד סוף ימיו. ייסוריו לא מנעו ממנו מלהמשיך בעבודת הקודש, ואף נהג לקרוע את התחבושות שעל גופו ולרדת לטבול במקווה. **גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן מופלא.** נפטר ב-כ"ה כסליו תרצ"ב (1931) בקרקוב בדרכו לעבור ניתוח בווינה. ציונו בסטניסלב. חי כ-69 שנים. בהלווייתו השתתפו עשרות אלפים ביניהם משלחות רבנים מקהילות שונות.

סבו (מצד אביו): האדמו"ר ר' מנחם מנדל (ה'צמח צדיק'. מייסד והאדמו"ר הראשון בשושלת ויז'ניץ). **אביו:** האדמו"ר ר' ברוך (ה'אמרי ברוך'. האדמו"ר השני בשושלת ויז'ניץ). **אימו:** מרת ציפורה (בת ר' אריה לייב מז'יטומיר). **נשותיו:** מרת פסיא לאה (זיווג ראשון - בת דודו, בתו של הרה"ק רבי יצחק מבוהוש), מרת חיה חאשא (בת ר' שרגא יאיר מביאלוברזיג - זיווג שני), בת ר' צבי מרוזבדוב (זיווג שלישי). **ילדיו:** האדמו"ר ר' ישראל שלום יוסף הי"ד (ממלא מקום רבינו. נרצח בשואה), ר' מנחם מענדל (נפטר מטיפוס לאחר שטיפל במסירות נפש ביהודים חולים), ר' יצחק הי"ד (רבה של טלומטש. נרצח בשואה), מרת בלומה רייזיל (נישאה לר' יחיאל מיכל הגר הי"ד, האדמו"ר מהורודנקה. נרצח בטרנסניסטריה), מרת שרה (נישאה לר' ישראל פרידמן, האדמו"ר מהוסיאטין), מרת העניא (נישאה לר' אהרון פרידמן, האדמו"ר מבויאן-צ'רנוביץ'). **מספריו:** **נימוקי חיים** - על הש"ס ושו"ע **יטל חיים** - חידושי על התורה במשך 'טל' שנות הנהגתו **אות חיים** - על ראשונים ואחרונים **ימצא חיים** - על שו"ע **יתו חיים** - על קבלה.

הרב הצדיק ר' אברהם יהושע העשיל מקאסוב-זאלישטשיק זצ"ל מארה"ב (בן הרה"צ ר' שרגא פייביש מזאלישטשיק אחיו של הרה"ק) סיפר: יום אחד רבינו היה בתפילת העמידה, כאשר ידו מונחת בין הדלת למשקוף. לאחר מספר דקות עבר שם מישוהו. בלי כוונה הוא טרק בחוזקה את הדלת על היד של רבינו. ידו התחילה לזוב דם מעוצמת המכה. הצדיק לא זז ממקומו וגם לא הזיז את ידו. הוא המשיך בתפילתו כאילו לא אירע מאומה. כאשר סיים את תפילתו אמר לסובבים: **"אני חש כאב בידי ולא יודע מה פשרו"**.

מסופר כי הרבי עבר סדרת ניתוחים שנמשכה מספר ימים. לבסוף כשעמדו לתפור אותו היה אמור לקבל הרדמה לזמן ארוך. כשהרופא בא להרדמו לפני הניתוח, רבינו לא הסכים. הוא ביקש כמה דברים: שידליקו נרות מעל ראשו ושיתנו לו את מקטרתו שאותה הניח בין שיניו.

רבינו פתח את הזוהר הקדוש וביקש שיודיעו לו חצי שעה לפני הניתוח. כך רבינו נותח ללא הרדמה כשהוא מעמיק ומרחף ברעיונותיו הקדושים. עיתונאי ברלין התפעלו מעובדה זו. למחרת פרסמו רטיתונים רבות גדולה: 'הרבי הגדול שנותח ללא הרדמה'.

תלמיד חכם גדול אחד שנכח בבית רבינו סיפר שפעם אחת התחלפה לו בטעות הצלוחית שהיו מטמינים בה את החמין לכבוד שבת קודש, בצלוחית אחרת שבה היה מונח תה. לכן בטעות שמו בצלחת תה. המשמש לא הרגיש בחילופין והביא לפניו את התה בסעודת שבת. רבינו אכל ממנו כדרכו בקודש. אחר כך החסידים חטפו משיירי, והנה טעם תה בפיהם. אז התבררה להם הטעות וראו את גודל דביקותו בחי העולמים כשישב לסעודת שבת ולא הרגיש כלל טעם במאכלים.

כשרבינו היה סמוך על שולחן חותנו כ"ק האדמו"ר מבוהוש, יהודי עבר פעם בשעת לילה מאוחרת ליד ביתו. כשראה שהאור דולק בבית נקש על הדלת. כשרבינו פתח את הדלת היהודי התחיל לבכות ולהתאונן על צרותיו: הוא שידך את בתו לחתן הגון והבטיח לתת נדוניה, אבל כעת אין לו פרוטה לשלם והחתן רוצה לבטל את השידוך. היהודי הוסיף שכבר היה אצל הרבי מבוהוש, שניסה לשכנע את החתן להמתין עד קבלת הנדוניה, אבל החתן לא רצה לשמוע. רבינו אמר לו: "שלח את החתן אלי, אולי אני אצליח לשכנע אותו". אבל היהודי חזר ואמר: "מחילה מכבוד הרב. אם דברי חותנך הרבי מבוהוש לא הועילו, איך יועילו דבריך?". הרבי קם ופנה לחדר השינה. העיר את הרבנית וביקש ממנה שתואיל לתת לאותו יהודי את מטפחת הראש שלה שהיה משוכן בהילומים כמשכון לחתן עד שיפרע את חוב הנדוניה. הרבנית הסכימה והשידוך יצא לפועל. (מעובד מתוך נחלת פנחס - נעימת החיים)

הרב משולם ראטה זצ"ל: נולד בי"ד אלול ה'תרל"ה (1875) בהורדנקה שבפולין למשפחה חסידית. בהיותו בגיל רך עברה המשפחה לקולומיאה, והתפרנסה ממסחר בתבואה. מילדותו הצטיין בכישרונות הפלאיים: **בן שמונה ידע כבר מסכתות שלמות בעל פה, עם התוספות.** כבר בגיל שלוש-עשרה נודע כ'**העילוי מהורדנקה**' וסופר עליו סיפורי גאונות. **בן חמש עשרה היה בקי בש"ס ובפוסקים,** בלע כל ספר שבא לידו. בהיותו בן שמונה-עשרה הוסמך לרבנות. בשנת ה'תרנ"ז (1896) ר' יעקב ברב"ש, אב"ד חורסטקוב נפטר ורבינו התמנה במקומו ושימש כרב העיר במשך שלושים שנים. פעיל בארגון 'מציון תצא תורה' שיסדה בית ספר ברוח המזרחי בחורסטקוב. בשנת תרס"ו יסד ישיבה בעיר וכיהן בה כראש ישיבה. בשנת ה'תרע"ד (1913) גלה לוויילנה, והתרועע עם גאוני הזמן ששהו בה. הוא התנצח שם עם מלומדים במכמני הפילוסופיה היהודית והיוונית ובשירה גרמנית, והם לא יכלו לו. ידיו רב לו גם בבלשנות, בגרסאות מדעיות ובעיונים היסטוריים. בשנת ה'תרע"ח (1917) שב לחורסטקוב, ורבים עלו ארצה בהשפעתו. לימים נודע כי רבנו ידע את תורת ה'חת"ם סופר' כמעט על-פה.

בשנת ה'תרפ"ט (1928), עבר לכהן כרב בסוצ'אבה (שכונתה שאץ). ולאחר שש שנים עבר לכהן כאב"ד בצ'רנוביץ והחל משנת ה'תרצ"ו (1936) כיהן כראש-ישיבה במקום ולאחר הכיבוש הנאצי, לאחר שסבל במשך 4 שנים בשנות מלחמת העולם השנייה הוברח תמורת שוחד רב לבוקרשט, שם התבלט בגאונותו. עלה לארץ ישראל בשנת ה'תש"ד ומונה לדיין בבית הדין הרבני הגדול וחבר במועצת הרבנות הראשית. הראשית בעת קום מדינת ישראל. **מגדולי הרבנים בתקופתו אצל רובו של הציבור הדתי והחרדי.** נפטר ב-כ"ו בכסלו ה'תשכ"ג (1962). חי כ-87 שנים. ציונו בבית-

החיים סנהדריה בירושלים. על שמו רחובות בשכונת בית-וגן בירושלים ובשכונת קריית-הרצוג בבני-ברק וקריית שמואל.

רבותיו: הרב אברהם שטינברג (אב"ד ברודי), ר' מאיר אריק (אב"ד בוטשאטש), ר' משה תאומים (אב"ד הורודנקה), ר' יעקב ויידנפלד (אב"ד הרימלוב), ר' אברהם מנחם מנדל שטיינברג (אב"ד סניאטין ואח"כ ברודי). ר' יודל'ה ממודרן מסיגט (תלמיד החתם סופר). **נשותיו:** מרת ציפורה (בת הגביר ר' שמשון שטיינהולץ ממילניצה. בגיל 13 התארס ורק בגיל 18 נשא אותה לאשה- זווג ראשון). מרת לאה רובין (זווג שני). **ילדיו:** ר' אפרים (היחיד- נפטר בגיל 19). בתו, נישאה לרב ד"ר ישראל הייטנר (האיתן)- שימש שנים רבות כרב הראשי של חיל הים. **מתלמידיו:** ר' שלמה זלמן הורביץ, ר' משה קלוגהויפט (אב"ד חירוב), ר' חנוך שכטר (מחרסקוב). **מספריו:** **יקול מבשר- שו"ת ימבשר עזרא-** על פירוש האב"ע לתנ"ך, כולל הקדמה עם קורות חיי המחבר **יבשורת אליהו-** הערות וביאורים על ספרי הגר"א **ישמחת יום טוב-** הערות וביאורים על ספרי התו"ט **ילעמלים בתורה-** תוכנית הישיבה.

בספר 'אורח צדיקים' של ידידנו ר' דניאל אלול מביא בשם '**מבשר ואומר'** על הרב בהיותו כבן אחת עשרה שנים הגיע לביקור בעיר סניאטין והתאכסן אצל קרובו ר' הירש גולד'ס. ר' הירש זה היה למדן ואף הגה הרבה בספרי מחשבה. פעם הניח על השולחן את ספר 'העקדה'. כשחזר לחדר מצא את הילד מעיין בספר, ואמר לו: "**אתה עילוי, אבל כדי להבין ספר זה אתה צריך לגדול קצת**". והילד ענה לו: "בוא ואסביר לך מה שקראתי זה עתה", **והסביר בצורה רהוטה את דברי בעל העקדה כזקן ורגיל, ור' הירש עמד נבהל והשתומם.**

ממילניצה הזמן רבינו לכהן כרבה של חורסטקוב. אך מכיוון שלא כל תושבי העיירה רצו ברב מחסידי צ'ורטקוב, בחרו במועמד נוסף שאינו מאותם חסידים. על המועמדים היה לשאת דרשה בשבת לפני הציבור ועל פיה יקבעו מי יתמנה לרב העיירה. המועמד הראשון הזמן לדרוש בשבת פרשת קורח, ואילו לשבת הבאה פרשת חוקת הזמן הרב משולם. וכך מתאר ר' חנוך שכטר, מיקירי חורסטקוב את הדרשה: "הרב הצעיר בא לעירנו בערב שבת ונתקבל ברוב פאר וכבוד, ותיכף לביאתו מסר מראי מקומות מדרשות ומתוכם כבר עמדו הכל על גודל בקיאותו וידיעתו הרחבה. הלומדים שבעיר בכלל, והלומדים שמצד המתנגדים בפרט, עיינו במראי המקומות בשימת לב והכינו עצמם להקיפו בשאלות, להכניסו במצר ולנצחו. אבל עוד בליל שבת ראו ונוכחו לדעת כי אוצר בלום הוא, לא בא כבושם הזה ועין לא ראתה. מכל שדרות העיר באו חסידים, לומדים ומשכילים, להקביל את פני הרב הצעיר. הבית היה מלא, מאות אנשים עמדו בחוץ והחלונות היו פתוחים, ודברי תורתו היו מצלצלים כפעמון ונשמעים גם לאלה שעמדו בחוץ. **עד שתיים עשרה בלילה לא פסק פומיה מלהגיד דבריו ליעקב,** וכל האנשים חזרו לביתם שמחים טובי לב. ולמחר ביום השבת בשעה שתיים-עשרה בצהריים, עמד בבית-הכנסת הגדול ליד ארון הקודש ורק ספר התנ"ך בידו, **ודרש שש שעות בלי הפסק.** בדרשה זו הראה בקיאות וחרifות בש"ס ובפוסקים וגם בספרי מחקר, דברים שלא שמעו בני עירנו מעולם, וכולם הודו בגדולתו, וראשי העיר החליטו פה אחד למסור לידו כתב ההתמנות.

לוד מביא ר' דניאל בספר '**אורח צדיקים'** בשם '**מבשר עזרא**', כי תלמידו ר' שלמה זלמן הורביץ סיפר: "זכיתי פעם לישון עימו בחדרו ארבעה שבועות וראיתי את סדרו בלילות: עד שעה שלישית בלילה לא פסק פומיה מגירסא, וכאשר הלך כבר לנוח, לקח עימו לחדרו ספרים רבים והניחם על שולחנו סמוך למיטתו, וכמעט בכל חצי שעה הקיץ משנתו, נטל ידיו ועיין בספרים וחזר לישון. על זה חזר כמה פעמים בשעות שנתו המעטות. וכששאלתיו על כך, הסביר לי כי כאשר עולה ברעיונו איזה דבר חז"ל או ראשונים ומסופק הוא מדייק לשונם בעל פה, חפץ הוא לעיין ולחזור על לשונם מיד שיהיו דברים סדורים לו בדיוק.

כששאלו למדני ירושלים את הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג זצ"ל (הרב הראשי האשכנזי של ישראל) כיצד יתכן שהוא סומך בענייני הוראה ולא זז מפסקי הלכה של הרב משולם שמוצאו מגליציה, והרי הוא בא מבתי-המדרש הליטאים ורואי את עצמו בענייני הלכה כתלמיד לרה"ג יצחק אלחנן השיב: "הוא אינו ליטאי ואינו גליצאי, **פסק הלכה שלו מזכיר פוסק קדמון, מאלה שיסודות ההלכה נשענים עליהם**". אם קרה שבשאלה מסוימת הרה"ג הרצוג נלחץ ע"י השואלים לנקוט בכח דהיתירא, היה אומר: "**אם ר' משולם יפסוק כן- אסכים לכך בשתי ידיים**". מספרים שפעם אחת, כשר' הרצוג אزر לרבנו ללבוש את המעיל אמר: "**אני מלביש מעיל לספר תורה!**".

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל
ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא
שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים